

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

A Study on Agriculture Credits of Commercial Banks

ของ

นายสุเปี้ยก มาตรี

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)

เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2545

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(อาจารย์เสาวคนธ์ เกศกาญจนะ)

5 / 3 / 45

กรรมการปัญหาพิเศษ

(อาจารย์สุภาวดี ปิตพิทังคา)

5 / 3 / 45

หัวหน้าภาควิชาฯ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

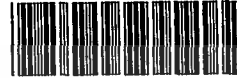
5 / 3 / 45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

T097146

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
A Study on Agriculture Credits of Commercial Banks

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
๗๘๕ ก เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)
๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 97146

วันเดือนปี.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรมีรายได้อันไม่แน่นอนและขาดที่ดินทำกินรวมถึงหลักประกันเงินกู้ ด้านธนาคารพาณิชย์นั้นหลายสาขาขาดแคลนบุคลากรด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร บุคลากรขาดความชำนาญพิเศษเฉพาะสินเชื่อประเภทนี้ ธนาคารพาณิชย์ให้ความสนใจในลูกค้าสินเชื่อเพื่อการเกษตรน้อย เงินอนุมัติมีจำกัดตลอดจนการแข่งขันด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรมากที่สุดคือ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก รองลงมาคือ การขยายตัวของภาคการเกษตรหรือGDPของภาคการเกษตรซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกเช่นกัน ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไม่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ โดยที่ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในอนาคตมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น จากการพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในอนาคต

ข้อเสนอแนะด้านปัญหาของเกษตรกรนอกจากตัวเกษตรกรควรมีการปรับปรุงการใช้เงินสินเชื่อเพื่อการเกษตร จากการศึกษาวิจัยในการใช้เงินกู้แล้วรัฐบาลควรมีการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในการใช้เงินทุนในการประกอบการ ทางด้านธนาคารพาณิชย์เองควรมีการจัดการระบบการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านธนาคารและบุคลากรด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและควรมีการดูแลเกษตรกร ผู้ใช้เงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันปัญหาการเกิดหนี้เสียของภาคการเกษตรรวมถึงรัฐบาลต้องให้การสนับสนุนด้านประกอบอาชีพทางการเกษตรและการดูแลด้านเงินอย่างจริงจัง รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้ธนาคารพาณิชย์ด้านต่าง ๆ ในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเพื่อให้การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์รวมถึงการใช้วิธีการพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์วิธีอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผลที่แน่นอนต่อไป

คำนิยม

การศึกษาและจัดทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถรวมถึงความอดทนเป็นอย่างสูง เป็นการพิสูจน์ถึงการใช้สติปัญญาที่อดุสสำหรับตั้งใจพากเพียรเรียนรู้จากอาจารย์และสื่อที่ให้ความรู้ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลา 4 ปี จนก่อเกิดความรู้ที่สร้างสมจนสามารถทำปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จขึ้นได้ ทั้งนี้ต้องขอขอบคุณองค์ประกอบสำคัญที่นอกจากสติปัญญาที่ตัวเองมีอยู่ ท่านอาจารย์ทุก ๆ ท่านที่ให้ความรู้และมีส่วนร่วมในการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ อาจารย์สาวคนซ์ เดิศกาญจนะ ผู้จุดประกายแห่งความสำเร็จ มารดาเราเองผู้ที่อยู่เคียงข้างและเป็นกำลังทรัพย์สำคัญอย่างไม่เสื่อมศรัทธา เพื่อน ๆ ที่เป็นแรงงานสำคัญคอยให้ความช่วยเหลือ พี่จิด พี่อ้อ พี่จักร พี่เอก พี่ปุก ที่คอยอนุเคราะห์และคำจุน ตลอดจนคนสำคัญที่ขาดไม่ได้คอยเป็นกำลังใจและแรงบัลดาลใจที่ทำให้เราอดทนและสู้ไม่ถอย และหวังปัญหาพิเศษเล่มนี้จะมีคุณค่าประโยชน์กับผู้ที่อ่านหรือศึกษาในอนาคต

นายสุเป็ยก มาตรี

22 มีนาคม 2545

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(4)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
วิธีการศึกษา	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	6
บทที่ 2 โครงร่างทฤษฎี	8
การตรวจเอกสาร	8
สมมติฐานของการศึกษา	10
การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ	10
กรอบแนวความคิดรวบยอด	16
แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	17
บทที่ 3 การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	20
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	20
ประเภทของสินเชื่อเพื่อการเกษตร	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	หน้า
ประโยชน์ของสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	22
การควบคุมสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย	24
นโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตร	24
นโยบายสินเชื่อสู่ชนบท	25
นโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรของรัฐ	26
นโยบายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์	28
การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	29
สินเชื่อภาคธุรกิจทั่วไป	29
สินเชื่อภาคบังคับของรัฐ	30
การพิจารณาสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	30
หลักการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	36
การวิเคราะห์พิจารณาลูกค้าสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	36
การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ	36
การวิเคราะห์เชิงปริมาณ	41
การติดตามผลสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	41
นโยบายการแก้ไขหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	42
การวางแผนและการติดตามแก้ไขหนี้สินสินเชื่อเพื่อการเกษตร ของธนาคารพาณิชย์	43
วิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขลูกหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีปัญหา	45
บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ผลการศึกษา	48
ผลการดำเนินงานในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	48
การวิเคราะห์ผลสมการถดถอยเชิงพหุคูณ	51
ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร	53
ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์	53
ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นของภาคการเกษตร	54
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	56

	หน้า
ปัญหาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	57
แนวทางแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	59
การพยากรณ์และแนวโน้มปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร	60
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	62
สรุป	62
ข้อเสนอแนะ	64
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	64
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	64
เอกสารอ้างอิง	65
ภาคผนวก	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	3
2	ส่วนประกอบของการพิจารณาคุณสมบัติ	37
3	ส่วนประกอบทางการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้	38
4	ส่วนประกอบของการพิจารณาทรัพย์สิน	39
5	คำจำกัดความของชั้นหนี้	43
6	ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทรายบุคคลและนิติบุคคล	49
7	ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทสถานประกอบการ	50
8	ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทธุรกิจ	51
9	ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ปี พ.ศ. 2530 – 2543	54
10	ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรปี พ.ศ. 2530 – 2543	55
11	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2530 – 2543	57
12	การพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์	61

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ขั้นตอนของการทำการถดถอยแบบพหุคูณ	11
2	ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับ ปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์และGDPของภาคการเกษตร ปี พ.ศ. 2530 – 2543	18
3	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ปี พ.ศ. 2530 – 2543	19

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมซึ่งประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร ผลผลิตทางการเกษตรสามารถทำรายได้ให้กับประเทศปีละมาก ๆ และผลผลิตทางการเกษตรยังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริโภคของประชากรในประเทศรวมทั้งเป็นปัจจัยการผลิตและวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาทางการเกษตรจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนต้องให้ความสำคัญเกษตรกรต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพทางการผลิตมีการนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเช่น การใช้ปุ๋ย สารเคมี เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ และมีการนำเครื่องจักรที่ทันสมัยมาใช้เพื่อช่วยในกระบวนการผลิต (อมรศรี, 2530: 11) ในปัจจุบันแนวโน้มการประกอบอาชีพทางการเกษตรของไทยมีลักษณะเป็นการค้ามากขึ้นอีกทั้งยังจะมีการขยายตัวของภาคการเกษตรมากขึ้นในอนาคต โดยเกษตรกรต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้แรงงาน การพัฒนาศักยภาพในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรรวมทั้งคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตรด้วย แต่เมื่อมองย้อนกลับไปผู้ประกอบการทางการเกษตรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะที่ยากจนปัญหาเรื่องเงินทุนจึงเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของผู้ประกอบการเพราะต้องใช้เงินทุนในการดำเนินงานทางการผลิต การจัดการธุรกิจ การดำเนินงานด้านการตลาด การขนส่ง และการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงเงินทุนที่ใช้หมุนเวียนในการประกอบการ

เงินทุนในการดำเนินงานต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะเป็นเงินทุนส่วนตัวของผู้ประกอบการแล้วยังมีการนำเงินทุนมาจากแหล่งสินเชื่อทางการเกษตรอื่น ๆ ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ แหล่งสินเชื่อที่ไม่เป็นสถาบัน และแหล่งสินเชื่อที่เป็นสถาบัน (จักรพันธ์, 2541: 2) แหล่งสินเชื่อที่ไม่เป็นสถาบัน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ ลักษณะผู้ให้กู้ที่ไม่ใช่เพื่อการค้าส่วนมากจะเป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนบ้าน โดยปกติเป็นการให้กู้ยืมด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว อีกลักษณะหนึ่งคือผู้ให้กู้เพื่อการค้า เป็นผู้มีอาชีพให้เงินกู้ทั่วไปในชนบท ผู้ให้กู้หวังผลกำไรจากการให้เงินกู้ด้วยการเรียกเก็บอัตราดอกเบี้ยที่สูงมาก แหล่งสินเชื่ออีกประเภทหนึ่งคือแหล่งสินเชื่อที่เป็นสถาบัน ซึ่งมีหลายลักษณะที่สำคัญเช่น แหล่งเงินทุนที่มีรัฐบาลสนับสนุนได้แก่ สหกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แหล่งเงินทุนของภาคเอกชนได้แก่ บริษัทเงินทุนต่าง ๆ และสถาบันการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นแหล่งสินเชื่อขนาดใหญ่สามารถ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระจายสินเชื่อได้ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด (ธรรมรัตน์, 2541: 110) เราจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ทั้งในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งนี้เพื่อรองรับการขยายตัวของภาคการเกษตร

บทบาทของธนาคารพาณิชย์ที่ผ่านมานั้นมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในแง่การให้ความช่วยเหลือเงินทุน โดยช่วยเหลือในรูปแบบสินเชื่อเพื่อการเกษตรทั้งนี้สินเชื่อมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจคือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริโภคของประชาชน ช่วยพยุงคิมานด์ในสินค้าอุปโภคบริโภคไม่ให้เกิดค่าในแง่การลงทุนสินเชื่อก่อให้เกิดการนำเอาทรัพยากรที่เหลือจากการบริโภคและวางอยู่เฉยๆ ให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจมาลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบสินเชื่อเพื่อการเกษตร สินเชื่อมีประโยชน์ทั้งการค้าในประเทศและนอกประเทศโดยมีการซื้อขายกันในรูปแบบเงินเชื่อและที่สำคัญจะเป็นประโยชน์กับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าในประเทศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งสินเชื่อขนาดใหญ่มีการบริการสินเชื่อไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศได้กว้างที่สุด ปริมาณสินเชื่อมีมากและมีระบบการจัดการสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลที่ควบคุมผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย ที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากรวมทั้งหมดในปีก่อนหน้าโดยแบ่งแยกเป็นร้อยละ 14 ให้แก่สถาบันเกษตรกร เกษตรกร อุตสาหกรรมขนาดย่อมในชนบท ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 6 ให้แก่อุตสาหกรรมเกษตร และธุรกิจเกษตร ซึ่งหากว่าธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อไม่ถึงร้อยละ 20 จะต้องนำเงินส่วนที่เหลือไปฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่านั้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543) จากที่ผ่านมามีธนาคารพาณิชย์ให้ความร่วมมือในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรตามนโยบายที่ควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทยในรูปแบบสินเชื่อผู้ชนบทโดยมีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. 2530 ถึง ปี พ.ศ. 2543 แยกเป็นสินเชื่อโดยตรงที่ให้ให้แก่ ชาวนา อุตสาหกรรมเกษตรขนาดย่อม สหกรณ์ ออมทรัพย์ แรงงานไทยไปต่างประเทศ นิคมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรทั้งการค้าส่ง และการส่งออก ธุรกิจเกษตร และยังมีกลุ่มเป้าหมายใหม่ที่ประกอบด้วย อุตสาหกรรม เหมืองแร่ สาธารณูปโภค สถานพยาบาลและการจัดหาที่อยู่อาศัยในส่วนภูมิภาค และเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ตารางที่ 1)

ดังนั้นการศึกษากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ตลอดจนการพยากรณ์แนวโน้มสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อที่จะนำผลการศึกษามาทำการวางแผนรองรับการขยายตัวของภาคการเกษตรรวมถึงแก้ไขปัญหาค่าเงินที่เพิ่มขึ้นในเรื่องปัญหาเงินทุนของภาคการ

เกษตรในอนาคตช่วยให้ผู้ประกอบการในภาคการเกษตรมีเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบการ เป็นการช่วยเหลือและส่งเสริมผู้ที่มีอาชีพทางการเกษตร ได้มีการใช้เงินทุนในการประกอบการ อย่างเพียงพอต่อความต้องการทำให้เกิดสภาพคล่องและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพซึ่งจะส่งผลดีต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม ส่วนในแง่ของธนาคารพาณิชย์ ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์รวมถึงแนวโน้ม ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการ เกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้การจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพิ่มศักยภาพในการให้สินเชื่อ เพื่อการเกษตรโดยตอบสนองความต้องการที่เพียงพอและทั่วถึง ต่อความต้องการสินเชื่อเพื่อการ เกษตรของธนาคารพาณิชย์

ตารางที่ 1 ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณสินเชื่อ	
	สินเชื่อโดยตรง	เงินฝาก รกส.
2530	104,816.40	12,339.90
2531	131,616.90	14,112.50
2532	176,325.90	14,486.20
2533	222,972.00	14,502.70
2534	295,477.00	17,091.50
2535	383,631.10	11,488.10
2536	484,829.20	7,556.10
2537	577,702.80	7,556.00
2538	739,960.40	7,137.30
2539	834,378.00	3,981.40
2540	924,193.70	3,611.10
2541	938,201.80	3,611.10
2542	906,441.90	
2543	809,878.00	

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป รวมถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
2. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
3. วิเคราะห์แนวโน้มสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจเกี่ยวกับการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือภาคการเกษตรของธนาคารพาณิชย์และเป็นการศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้วางแผนรองรับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต
2. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านการเงินของธนาคารพาณิชย์ และนำมาผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการวางแผนรองรับปัญหาการขยายตัวของภาคการเกษตรไทยในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาบทบาทของธนาคารพาณิชย์ไทยในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ทั้งในแง่ความช่วยเหลือภาคการเกษตรและในแง่การดำเนินงานตามปกติของธนาคารศึกษานโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทยไปยังธนาคารพาณิชย์ ปัจจัยบางประการเช่น การขยายตัวของภาคการเกษตร ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ และแนวโน้มปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต โดยศึกษาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในช่วงปี พ.ศ. 2530 ถึง ปีพ.ศ. 2543 รวมถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

นิยามศัพท์

การขยายตัวของภาคการเกษตรใช้ข้อมูลผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นของภาคการเกษตร (gross domestic product: GDP) คือ รายได้ประชาชาติทางด้านการผลิต ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น เป็นผลรวมมูลค่าเพิ่มทั้งสิ้นของสาขาการผลิตต่าง ๆ ในประเทศที่เป็นสาขาเกษตรกรรม (พืช ปศุสัตว์ การประมง การป่าไม้ บริการทางการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอย่างง่าย) คำนวณจากยอดขายของสาขานั้น ๆ หักด้วยมูลค่าของสินค้าและบริการที่ซื้อจากสาขาการผลิตอื่น

ธนาคารพาณิชย์คือ การประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้และใช้ประโยชน์จากเงินนั้นไปในทางใดทางหนึ่ง หรือหลายทางเช่น ให้กู้ยืม ซื้อ หรือขาย หรือเก็บเงินตามตั๋วแลกเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมือใดตลอดจนซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ

ปริมาณเงินฝากทั้งระบบคือ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์โดยใช้ปริมาณเงินฝากทั้งหมด โดยนำเอาตัวเลขเท่าที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ในช่วงที่ทำการศึกษา

สินเชื่อเพื่อการเกษตร ใช้เรียกแทนสินเชื่อส่วนบุคคลซึ่งได้เปลี่ยนชื่อจากสินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลในปี พ.ศ. 2530 หมายถึง สินเชื่อที่ให้กู้กับผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ เกษตรกร อุตสาหกรรมเกษตรขนาดย่อม สหกรณ์ออมทรัพย์ แรงงานไทยไปยังต่างประเทศ นิคมอุตสาหกรรม ผลผลิตทางการเกษตรทั้งการค้าส่งและการส่งออก ธุรกิจเกษตร

อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์คือ อัตราดอกเบี้ยสินเชื่อเพื่อการเกษตรในแต่ละปีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศใช้ในช่วงแต่ละปีที่ทำการศึกษาและใช้อัตราดอกเบี้ยลูกหนี้ชั้นดี

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิได้จากการสอบถามเจ้าหน้าที่แผนกสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับระบบการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร และแนวทางแก้ไขปัญหาในปัจจุบันที่ทำอยู่และแนวทางแก้ไขปัญหาในอนาคต รวมทั้งสอบถามข้อมูลโดยรวมจากเจ้าหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมสินเชื่อเพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไทยเกี่ยวกับข้อมูลสินเชื่อ และตัวเลขที่ใช้อ้างอิงในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้อุปสรรคเป็นภาพรวมของปัญหาที่เกิดขึ้นในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

2. ข้อมูลทุติยภูมิเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นตัวเลขสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อในแต่ละปี ตัวเลขอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ และการขยายตัวของภาคการเกษตร จากธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสถิติแห่งชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้อุปสรรคมาวิเคราะห์ผลการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในการดำเนินการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร รวมถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเชิงพรรณนา โดยวิเคราะห์การกระจายสินเชื่อเพื่อการเกษตรจากปริมาณการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปี พ.ศ. 2530-2543 ใช้วิธีวิเคราะห์สัดส่วน ร้อยละ

2. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณกำหนดตัวแปรตามคือ ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร และตัวแปรอิสระคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ การขยายตัวของภาคการเกษตร

ฟังก์ชันที่ใช้ $Y = f(X_1, X_2, X_3)$

แบบจำลองทางสถิติใช้ สมการเส้นตรง $Y = a + bX_1 + cX_2 + dX_3$

เนื่องจากนำข้อมูลทุติยภูมิที่ได้นำมาแสดง มีลักษณะกราฟเส้นตรง

Y = ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)

X_1 = ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)

X_2 = การขยายตัวของภาคการเกษตร (ล้านบาท)

X_3 = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละต่อปี)

โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การทดสอบ t-Test ใช้ในการทดสอบสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ (a, b, c, d) เพื่อหาความสัมพันธ์ในแต่ละตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

2.2 การทดสอบ F-Test ใช้ในการทดสอบว่าแบบจำลองสมการถดถอยแบบพหุคูณ $Y = a + bX_1 + cX_2 + dX_3$ สามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์ได้ โดยการทดสอบ t-Test และ

F-Test ใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เนื่องจากต้องการให้มีความคลาดเคลื่อนจากการทดสอบสมมติฐานน้อยที่สุดจึงกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95

2.3 การพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ โดยใช้การพยากรณ์จาก สมการที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ $Y = a + b X_1 + c X_2 + d X_3$ โดยการประมาณค่าตัวแปรอิสระที่ใช้ด้วยวิธีค่าเฉลี่ยเคลื่อนที่ (Moving average) แบบถ่วงน้ำหนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

โครงร่างทฤษฎี

การตรวจเอกสาร

พรทิพย์ ปิติพัฒน์ (2521) ได้ศึกษาปัญหาในการอำนวยความสะดวกเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ตามนโยบายเร่งรัดของรัฐบาล ซึ่งดำเนินการผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทย จากผลของการศึกษาพบว่าปัญหาซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้รับจากนโยบายของรัฐบาลที่มีคือปัญหาอันเกิดจากการดำเนินงานภายในธนาคารเอง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับพนักงานสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีจำนวนน้อย พนักงานสินเชื่อเพื่อการเกษตรต้องมีความรู้และความเข้าใจงานด้านนี้ โดยเฉพาะรวมทั้งปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตรสูงกว่าสินเชื่อประเภทอื่น ๆ ปัญหาจากภายนอกเป็นปัญหาที่อยู่นอกเหนือจากการควบคุมของธนาคารพาณิชย์ เช่น ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม บางประการของเกษตรกร เป็นต้นว่าเกษตรกรขาดความกระตือรือร้นในการประกอบอาชีพและไม่มีความรู้ในการใช้ สินเชื่อเพื่อการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วิชาญ ฤทธิรงค์ (2521) สินเชื่อเพื่อการเกษตรในประเทศไทยเป็นการศึกษาถึงสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่มีการอำนวยความสะดวกเพื่อการเกษตรและการกู้ยืมนอกสถาบัน ผลการศึกษาปรากฏว่าเมื่อเกษตรกรมีความต้องการสิ่งใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นจำเป็นต้องเพิ่มผลผลิตของตัวเองมากขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นประกอบกับต้องนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการผลิต ยังต้องทำให้เกษตรกรต้องการเงินทุนในการให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ โดยมีการกู้ยืมบุคคลที่ใกล้ชิดก่อน เช่น ญาติ เพื่อนบ้าน แต่เนื่องจากวิธีการขอกู้ยืมนี้ทำให้เกษตรกรเสียเปรียบ อีกทั้งอัตราดอกเบี้ยสูงและมีความเสี่ยงทางด้านผลผลิตทำให้ไม่อาจชำระหนี้ได้ตามกำหนด จนต้องสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ไร่นา ในที่สุดและเกิดภาวะหนี้สินเรื้อรัง

จักรพันธ์ จันทเรธ (2541) ได้วิเคราะห์บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการดำเนินงานสินเชื่อการเกษตรและธุรกิจการเกษตร โดยใช้กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์ในเขตปฏิบัติงานของธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคเหนือศึกษาโดยพิจารณาถึงขนาดของธนาคารพาณิชย์และต้นทุนในการดำเนินงานสินเชื่อเกษตรและธุรกิจการเกษตรทั้งในด้านวิธีการดำเนินงาน ผลสำเร็จของธนาคารและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของธนาคารพาณิชย์ตามเงื่อนไขของธนาคารแห่งประเทศไทยในการศึกษาใช้สุ่ม ตัวอย่างจากสาขาของธนาคารพาณิชย์โดยใช้สูตรของ Pagase Garcia และ Leon ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (questionaries) โดยเจ้าหน้าที่ธนาคารพาณิชย์ได้ตอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามข้อมูลที่ได้นำมาจัดเป็นหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) การวิเคราะห์ ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ไคสแควร์สรุปได้ว่าขนาดของธนาคารพาณิชย์ต่างมีความสัมพันธ์ต่อเงื่อนไขของธนาคารแห่งประเทศไทย ในการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตรและธุรกิจเกษตร และเงื่อนไขของธนาคารแห่งประเทศไทย ไม่มีผลต่อต้นทุนในการอำนวยสินเชื่อเพื่อการเกษตรและธุรกิจเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ธรรมรัตน์ เจนเจริญพันธ์ (2541) ศึกษาว่าธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่มีความสำคัญ เนื่องจากมีปริมาณเงินที่ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรในสัดส่วนที่สูงที่สุดในประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันการเงินอื่น และเป็นศูนย์กลางในการระดมเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำไปจัดสรรให้แก่ภาคการผลิตต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ การศึกษาใช้แบบจำลองโครงสร้างอุตสาหกรรมและการเติบโตของท้องถิ่น (Shift and Analysis) เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ โดยมีผลสรุปคือ การจัดสรรเงินให้สินเชื่อในแต่ละภูมิภาคยังไม่มีความเหมาะสมกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อการเกษตรที่ให้ เกษตรกรโดยตรงและธุรกิจการเกษตรเพิ่มขึ้นทุกปี และในช่วงการให้นโยบายสินเชื่อสู่ชนบทในปี พ.ศ. 2530-2537 มีแนวโน้มการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยตรงและสินเชื่อธุรกิจการเกษตรเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ทุกภาคมีการเติบโตของสินเชื่อเพื่อการเกษตรในแต่ละภาคสูงกว่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติ มูลค่าการเจริญเติบโตในสาขาเกษตรกรรมไปในทิศทางเดียวกันและมีแบบแผนการเคลื่อนไหวก่อให้เกิดความเหมาะสมกับระบบเศรษฐกิจ

ศรวณี พึ่งผู้นำ (2541) ศึกษาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เหมาะสมสำหรับสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนี้ ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนา สรุปได้ถึงบทบาทของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยที่มีต่อการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร แม้ว่าอัตราหนี้สูญจะลดลงแต่ยังเกิดปัญหามากมายในภาคเกษตรกรรม ในด้านเกษตรกรเองก็เกิดปัญหาเช่น การขาดวินัยในการใช้เงิน การนำเงินกู้อื่นไปใช้ ผิดประเภท เกิดความเสี่ยงภัยธรรมชาติสูง ทำให้บางครั้งไม่มีรายได้เหลือพอที่จะชำระหนี้คืน เป็นต้น ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์ประสบปัญหาในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเช่น มีความเสี่ยงในการเกิดหนี้สูญ การติดตามหนี้ยาก เสียค่าใช้จ่ายในการบริหารหนี้มาก และยังคงนำเงินส่วนที่เหลือจากข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย ไปฝากที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแทนซึ่งได้รับผลตอบแทนน้อย ส่วนทางด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ซึ่งถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งในการดำเนินธุรกิจและอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ไม่ได้ถูกควบคุมอัตราดอกเบี้ยเหมือนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและยังต้องการกำไร แต่อย่างไรก็ตามอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ก็ยังต่ำกว่าของตลาดนอกระบบมาก ปัจจัยที่มีผลมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง ปริมาณเงินฝากในระบบ และเงินกู้จากต่างประเทศ ระดับราคาสินค้าและบริการมีผลกระทบต่ออุปสงค์ของสินเชื่อบริษัทมากที่สุด รองลงมาคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ภาคการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

สมมติฐานของการศึกษา

1. ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
2. การขยายตัวของภาคการเกษตรมีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์
3. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไม่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรขึ้นไปที่ต้องการพยากรณ์ในการศึกษา ตัวแปรที่ต้องการพยากรณ์หรือหาความสัมพันธ์ มี 2 ประเภท คือ

ตัวแปรตาม (dependent variable) คือตัวแปรที่ต้องการพยากรณ์ในการศึกษาครั้งนี้คือ ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร (ล้านบาท)

ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ ตัวแปรที่มีผลกระทบต่อตัวแปรที่ต้องการพยากรณ์ ในการศึกษานี้มี 3 ตัวแปรคือ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท) การขยายตัวของภาคการเกษตร โดยใช้ GDP ของภาคการเกษตร (ล้านบาท) และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละต่อปี)

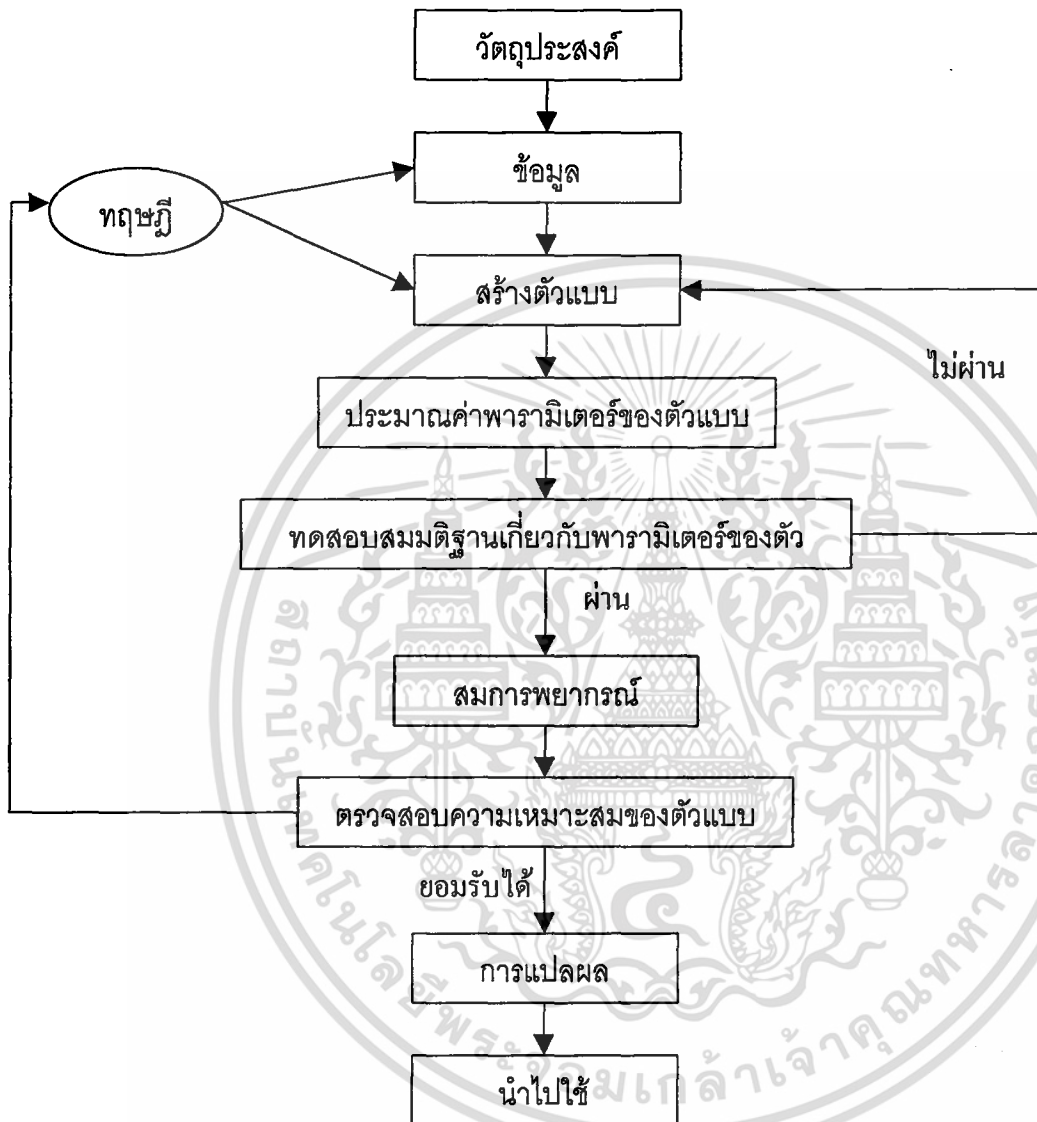
ตัวแบบของการถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression model)

$$Y = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + \epsilon$$

ตัวแปรตาม ขึ้นกับ ตัวแปรอิสระ จำนวน k ตัว โดยค่า β_0 เป็นการชี้ให้เห็นค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระทีละตัวในขณะที่ตัวแปรอิสระอื่น ๆ คงที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (รูปที่ 1) เป็นการแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนของการใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณที่สำคัญตั้งแต่เริ่มต้นจนสามารถนำไปใช้ได้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนของการสร้างสมการถดถอยแบบพหุคูณ

1. การเลือกตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามเข้าในตัวแบบ
2. ประมาณค่า พารามิเตอร์ $\beta_0, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$
3. ศึกษาการกระจายของ ε
4. ตรวจสอบว่าตัวแบบนำไปพยากรณ์ได้หรือไม่
5. นำตัวแบบไปพยากรณ์

สมมติฐานของ ε

1. ε มีการกระจายแบบปกติ โดยมี mean = 0 และ variance = σ^2
2. ε เป็นอิสระต่อกัน

การประมาณค่า σ^2 ค่า variance ของ ε

ถ้าค่า σ^2 มีค่าสูงมากก็แสดงให้เห็นความผิดพลาดในการประมาณ หรือพยากรณ์ ค่า Y อีกทั้งค่า σ^2 เป็นตัวที่นำไปใช้ในการทดสอบค่า $\beta_0, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ สัมประสิทธิ์ของตัวแปร $X_1, X_2, X_3, \dots, X_k$

การประมาณค่า σ^2

$$S^2 = \frac{\text{SSE}}{n - \text{จำนวนตัวพารามิเตอร์ } \beta \text{ ที่ต้องประมาณ ทั้งนี้ต้องประมาณค่าพารามิเตอร์ } \beta_0, \beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k}$$

$$S^2 = \frac{\text{SSE}}{n - (k + 1)}$$

k = จำนวนตัวแปรอิสระ

สหสัมพันธ์ (correlatoin)

เป็นค่าสถิติที่วัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่เรียกว่า correlation coefficient (r) เป็นค่าประมาณของตัวพารามิเตอร์ ซึ่งเป็นค่าของประชากร r เป็นค่าที่วัดความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปร

อิสระและตัวแปรตาม ค่า r ไม่มีหน่วยมีค่าอยู่ระหว่าง -1 กับ 1 ไม่ว่าตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม จะเป็นหน่วยอะไรก็สามารถวัดได้

$$r = \frac{SS_{xy}}{\sqrt{SS_{xx}SS_{yy}}}$$

ค่าอธิบายสมการถดถอย (Multiple Coefficient of Determination: R^2)

R^2 เป็นค่าที่บ่งบอกว่าสามารถอธิบายด้วยสมการถดถอยได้มากน้อยเพียงใด โดยที่ค่าของ R^2 ที่มีค่าสูงพอ จะทำให้สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการถดถอยเหล่านั้นเพียงพอที่จะอธิบายค่าของตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญได้

$$R^2 = \frac{1 - \text{Unexplained Variation}}{\text{Total Variation}}$$

การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน (Analysis of Variance: ANOVA)

การทดสอบสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ เราสามารถใช้การทดสอบ F-Test (analysis of variance) ในการทดสอบว่าตัวแบบสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่ การใช้ ANOVA สามารถนำไปทดสอบว่ามีความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวได้

วิธีการทดสอบสมการถดถอยแบบพหุคูณ

โดยการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ F-test

การตั้งสมมติฐาน

$$H_0: \beta_1 = \beta_2 = \dots = 0$$

$$H_1: \text{อย่างน้อยที่สุดมีค่า } \beta_1, \dots, \beta_k \text{ ไม่เท่ากับ } 0$$

ตัวสถิติที่ใช้ทดสอบ

$$F\text{-test} = \frac{MSR}{MSE}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลปฏิเสธข้อสมมติฐาน H_0

$$F_{\text{คำนวณ}} > F_{\alpha} \quad \text{โดยมี degree of freedom } v_1 = k, v_2 = n - (k-1)$$

หรือค่า P-value $< \alpha$

การทดสอบสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระ

โดยการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบ t-test

การตั้งสมมติฐาน

$$H_0: \beta_j = 0$$

$$H_1: \beta_j \neq 0$$

ตัวสถิติที่ใช้ทดสอบ

$$t\text{-test} = \frac{b_j}{S_{b_j}}$$

สรุปผลปฏิเสธข้อสมมติฐาน H_0

$$t > t_{\alpha/2} \quad \text{โดยมี degree of freedom คือ } n - k$$

หรือ P-value $< \alpha$

ปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity)

ในกรณีของการถดถอยแบบพหุคูณจะพบข้อบกพร่องในการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันจะเรียกว่าเกิด Multicollinearity ผลกระทบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งกันและกันที่มีต่อการวิเคราะห์สมการถดถอย คือ สัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระจะเปลี่ยนไปขึ้นกับตัวแปรอิสระอื่น ๆ อยู่ในตัวแบบหรือไม่ อีกทั้ง standard error ของสัมประสิทธิ์ตัวแปรโดนกระทบจากตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน

กรณี Multicollinearity กรณีที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันจะเป็นปัญหา ถ้าจะตีความหมายของสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว แต่ก็เป็นการนำเอาสมการ regression เพื่อวัตถุประสงค์การพยากรณ์ ก็สามารถนำไปใช้พยากรณ์ได้ ถ้าทดสอบตัวแบบแล้วใช้ได้ แต่ว่า กรณีที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมาก (perfect correlated) เราจะสามารถใช้ตัวแปรอิสระเพียงตัว

ใดตัวหนึ่งเพื่อให้ สามารถนำตัวแบบไปพยากรณ์ได้ โดยเราจะเลือกตัวที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากที่สุดเอาไว้ก็ได้

การตรวจสอบ Multicollinearity ที่ใช้กันมีหลายวิธี เช่น

1. พิจารณาจากเมทริกซ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ X แต่การพิจารณาโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย r_{ij} ระหว่างตัวแปรอิสระ X_i และ X_j จะบอกความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่าง 2 ตัวแปรเท่านั้นหากมีตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายจะตรวจสอบไม่ได้

2. พิจารณาจาก Variance Inflation Factor (VIF)

$$\text{คำนวณได้จาก } C_{jj} = (1 - R_j^2)^{-1}$$

เมื่อ R_j^2 คือ coefficient of determination ที่กำหนดให้ตัวแปรอิสระ X_j เป็นตัวแปรตาม และตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่เหลือเป็นตัวแปรอิสระในตัวแบบ

ถ้า R_j^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 ค่า C_{jj} จะมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity แต่ หาก R_j^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่า C_{jj} จะมีค่าสูง ทำให้ความแปรปรวนของตัวประมาณค่าสูงด้วย โดยทั่วไปถ้า VIF มีค่ามากกว่า 10 เป็นตัวบ่งชี้ว่ามีปัญหา Multicollinearity เกิดขึ้นแล้ว

3. พิจารณาจาก Condition number ของ $X'X$

ให้ K เป็น Condition number ของ $X'X$

$$K = \frac{\max(\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_i)}{\min(\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_i)}$$

ถ้า $K < 100$ ไม่มีปัญหา Multicollinearity

การตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบ (Autocorrelation)

การวิเคราะห์ปัญหา Autocorrelation เป็นปัญหาอาจเกิดขึ้นถ้าข้อสมมติต่าง ๆ ไม่เป็นจริง เช่น ความเบี่ยงเบนของ error term ไม่คงที่ (σ^2 ไม่คงที่) หรือความผิดพลาดมีความสัมพันธ์กัน (autocorrelation)

ในกรณีที่ตัวแบบ ถ้าความผิดพลาดมีความสัมพันธ์กันเองสูง ผลการวิเคราะห์จะทำให้เกิดการประมาณค่าที่แท้จริงของ $S_{y,x}$ (standard error of estimate) ต่ำ ดังนั้นการทดสอบสัมประสิทธิ์ของตัวแปรโดยใช้ t-test และ F-test จะผิดพลาด จะเห็นว่าเมื่อกำจัดค่า Autocorrelation ค่าที่แสดงความสัมพันธ์มากจะลดลง

การที่จะค้นพบว่าปัญหา Autocorrelation หรือเปล่า โดยใช้ Durbin-Watson Statistic ในการทดสอบดังนี้

$$DW = \frac{\sum (e_t - e_{t-1})^2}{\sum e_t^2}$$

ค่า DW จะอยู่ระหว่าง 0 ถึง 4

DW มีค่า 0 กับ d_1 จะมีความสัมพันธ์เป็นบวก

DW อยู่ระหว่าง d_1 กับ d_u ไม่สามารถสรุปได้

DW อยู่ระหว่าง d_1 กับ $4-d_u$ ไม่มีความสัมพันธ์ (no Autocorrelation)

DW อยู่ระหว่าง $4-d_u$ กับ $4-d_1$ ไม่สามารถสรุปได้

DW อยู่ระหว่าง $4-d_1$ กับ 4 มีความสัมพันธ์เป็นลบ

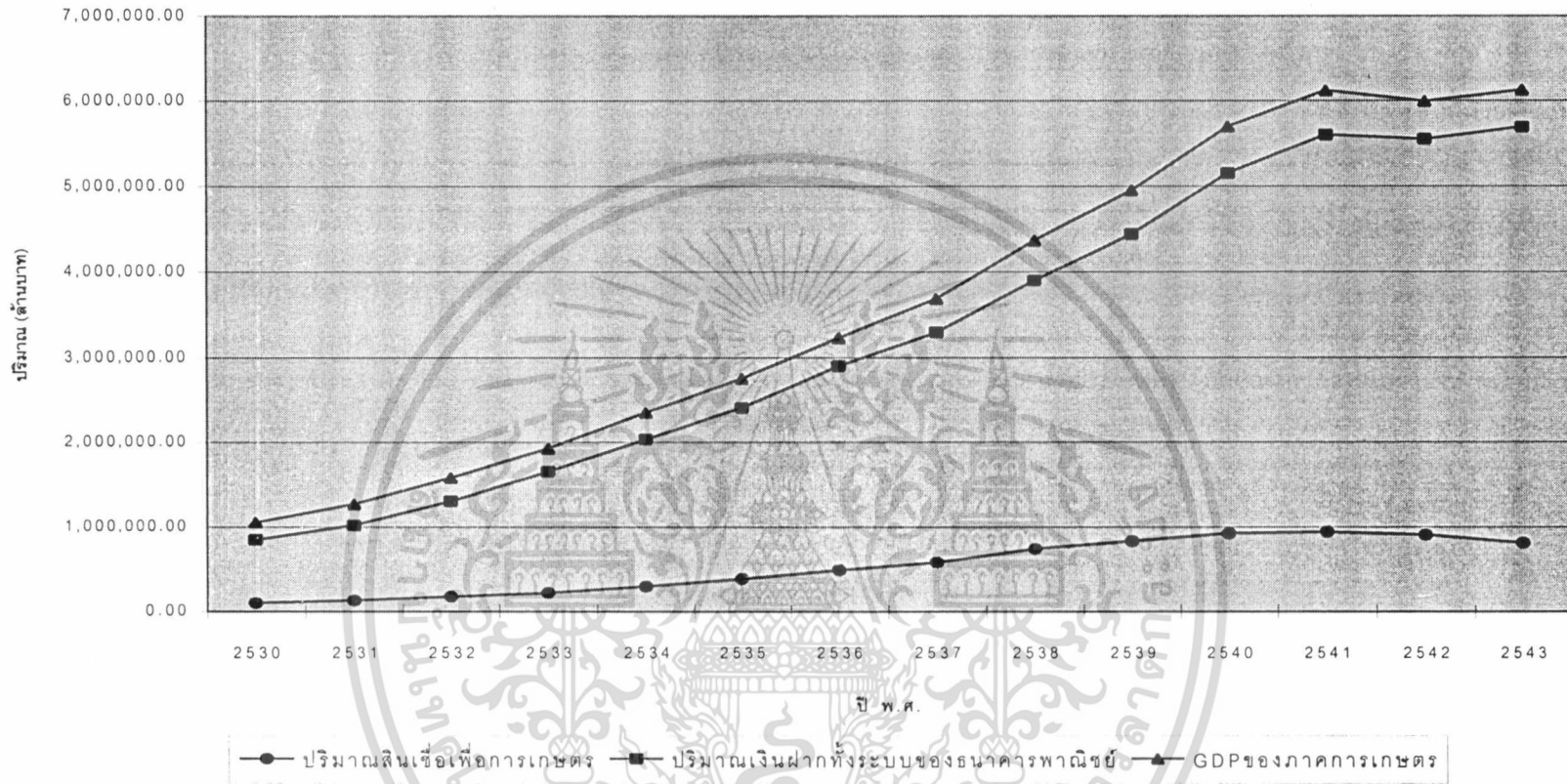
การหา DW เปิดตามรังสถิติโดย

n = จำนวนข้อมูล

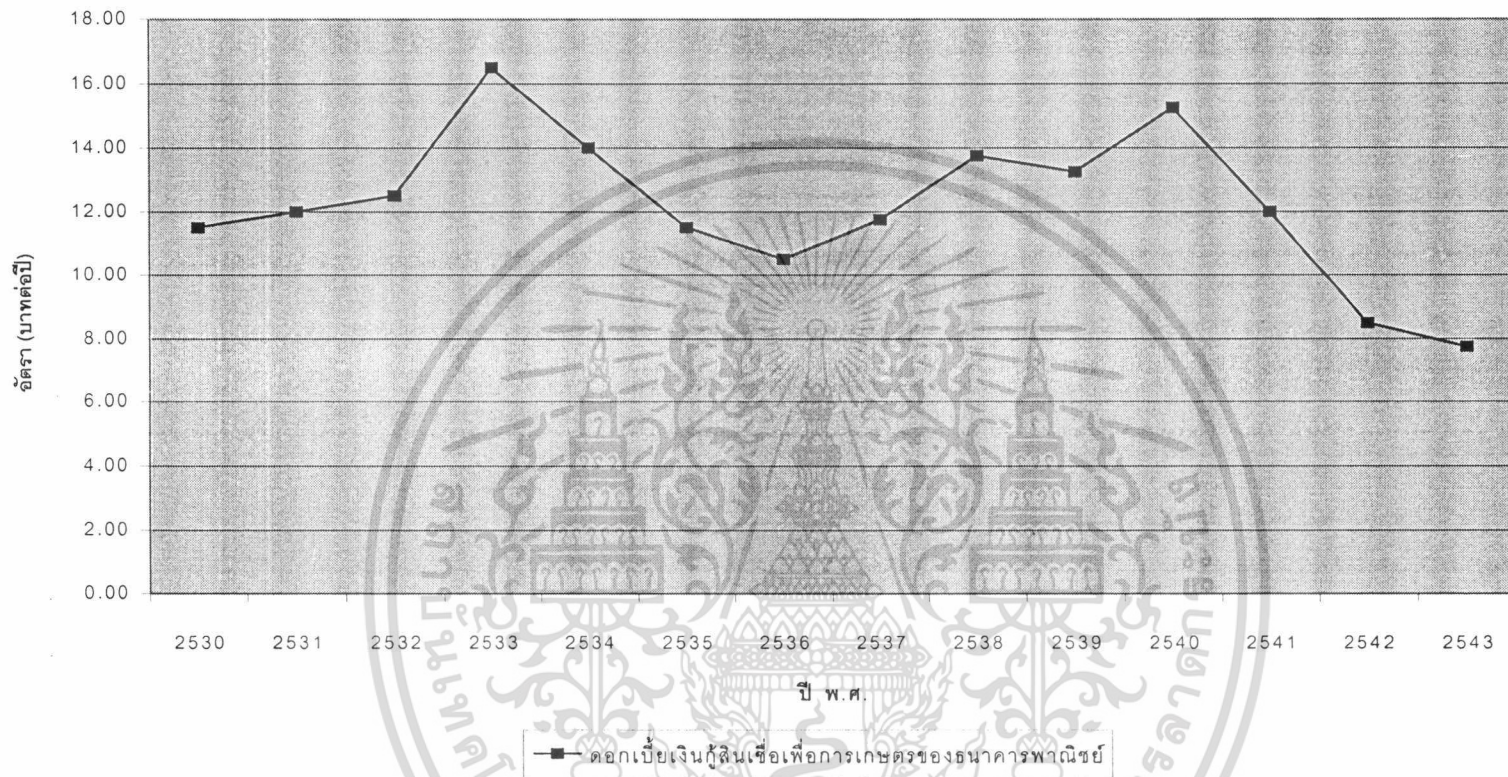
$k-1$ = จำนวนตัวแปรอิสระ

กรอบแนวความคิดรวบยอด

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาและวิเคราะห์ผลในแนวกว้างคือ จะมองภาพรวมที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์เพื่อช่วยในการวางแผนและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไปยังภาคการเกษตรที่จำเป็นต้องใช้บริการธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญ ตลอดจนการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ และในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์และ GDP ของภาคการเกษตรปี พ.ศ. 2530 - 2543

ภาพที่ 3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ปี พ.ศ. 2530 - 2543

บทที่ 3

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

สินเชื่อเพื่อการเกษตร

ความหมายของสินเชื่อเพื่อการเกษตร (agricultural loans) เป็นการให้กู้ยืมและให้เครดิตแก่ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรม กสิกรรม การประมง และผู้เลี้ยงสัตว์ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมขนาดย่อม และนิคมอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ผู้รับสินเชื่อคือเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ทั้งที่เป็นเอกชนและนิติบุคคล

ประเภทของสินเชื่อเพื่อการเกษตร

1. สินเชื่อที่ให้แก่เกษตรกรโดยตรงคือ การให้สินเชื่อเพื่อการประกอบการเกษตรกรรม ได้แก่ การกสิกรรม การประมง และการเลี้ยงสัตว์ ที่ให้แก่เกษตรกรรายบุคคล กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ที่มี สมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกร บุคคลหรือนิติบุคคลที่มีอาชีพอื่นแต่ประกอบการเกษตร และรวมถึงการประกอบอาชีพอื่นเพื่อเสริมรายได้ของครัวเรือนที่เป็นเกษตรกรด้วย

1.1 ประเภทธุรกรรม

1.1.1 อาชีพหลัก กสิกรรม การเพาะปลูกพืช โดยให้รวมทั้งการทำนาเกลือ ตลอดจนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเช่นการจัดหาเครื่องมือจักรกลการเกษตร การก่อสร้างยุ้งฉางเพื่อเก็บรักษาผลผลิตพืชผล การสร้างระบบชลประทานในไร่นา การขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อใช้ในการเพาะปลูก และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการประกอบกิจการทางการเกษตร การประมง การเลี้ยงสัตว์ และจับสัตว์น้ำเพื่อการค้า ตลอดจนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเช่น การจัดการเครื่องมือ เรือประมง และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการประกอบกิจการประมง การเลี้ยงสัตว์ การเลี้ยงปลุสัตว์ สัตว์ปีก และสัตว์ประเภทอื่นเพื่อการค้าเช่น การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงครั่ง ฯลฯ ตลอดจนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเช่น การจัดสร้างโรงเรือน หรือการจัดหาอุปกรณ์และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการประกอบกิจการเลี้ยงสัตว์

1.1.2 อาชีพรองคือ อาชีพที่นอกเหนือจากอาชีพหลักทางการเกษตร เช่น การหัตถกรรมเกี่ยวกับการทอผ้า การจักสาน การทำเครื่องปั้นดินเผา การค้าขาย เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่รวมการกู้ยืมเพื่อการอุปโภคส่วนบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ประเภทลูกหนี้

1.2.1 เกษตรกรผู้ประกอบการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ทั้งที่เป็นรายบุคคลและนิติบุคคล

1.2.2 กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 141 ลงวันที่ 1 พฤษภาคม 2515 และรวมถึงเกษตรกรซึ่งรวมกันเป็นกลุ่มโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำการผลิตหรือดำเนินการทางธุรกิจเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร

1.2.3 สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ที่มีสมาชิกทั้งหมดเป็นเกษตรกรคือ สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การประมง สหกรณ์นิคม และชุมนุมสหกรณ์ ซึ่งได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511

1.2.4 บุคคลหรือนิติบุคคลอื่น บุคคลหรือนิติบุคคลนอกจากที่กล่าวในข้อ 1.2.1 – 1.2.3 ที่ ประกอบอาชีพหรือธุรกิจอื่นเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันก็ประกอบการเกษตรกรรมด้วย

2. สินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาคคือ การให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมการผลิต และอุตสาหกรรมในครัวเรือน ที่มีโรงงานตั้งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม ยกเว้นในเขตนิคมอุตสาหกรรม โดยมีวงเงินยอดค้ำสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์รายละเอียด ไม่เกิน 10 ล้านบาท (อนุโลมให้นำสินเชื่อแก่กิจการเหมืองแร่รายย่อยในส่วนภูมิภาคไว้ในรายการนี้ด้วย)

3. สินเชื่อเพื่อธุรกิจเกษตร (agri-business) คือ การให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการทางการเกษตรในส่วนที่เป็นปัจจัยในการผลิตทางการเกษตร (farm supply) และอุตสาหกรรมเกษตร (agro-industry)

3.1 ปัจจัยที่ใช้ในการผลิตทางการเกษตร ธุรกิจการเกษตรที่ทำการผลิตสินค้า หรือบริการอันเป็นปัจจัยที่ใช้ในการผลิต ซึ่งมีผลโดยตรงและใกล้ชิดต่อการทำการผลิตทางการเกษตร เช่น การผลิตปุ๋ย อาหารสัตว์ เครื่องมือทางการเกษตร และบริการทางการเกษตร

3.2 อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตเบื้องต้นที่เกิดจากการผลิตทางการเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบในการผลิตเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทั้งหมดเช่น โรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล โรงบ่มใบยาสูบ โรงงานน้ำมันพืช โรงงานผลิตอาหารกระป๋อง เป็นต้น

4. สินเชื่อที่ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน การให้สินเชื่อเพื่อการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์และเครดิตยูเนียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สินเชื่อแก่ผู้เดินทางไปทำงานในต่างประเทศ การให้สินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ

6. สินเชื่อเพื่อการค้าส่งผลผลิตทางการเกษตร การให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการค้าส่งผลผลิตจากการกสิกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์ การป่าไม้ ผลิตภัณฑ์จากธัญญาพืชเช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ใบยาสูบ ยางพารา เนื้อสัตว์ และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ

7. สินเชื่อเพื่อการส่งออกผลผลิตทางการเกษตร การให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพื่อการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรในความหมายเดียวกันกับข้อ 6

8. สินเชื่อเพื่อกิจการนิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาค การให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพื่อดำเนินการจัดสรรที่ดินหรือระบบสาธารณูปโภค เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรม โดยดำเนินการร่วมกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเฉพาะรายที่ดำเนินโครงการนอกเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร และนครปฐม

9. สินเชื่อแก่โครงการพัฒนาท้องถิ่นชนบท การให้สินเชื่อแก่โครงการลงทุนที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่นชนบทในวงกว้าง โดยได้รับความเห็นชอบจากราชการแห่งประเทศไทยก่อน

10. กลุ่มเป้าหมายใหม่ในส่วนภูมิภาค การให้สินเชื่อแก่กลุ่มอุตสาหกรรมการผลิต เหมืองแร่ การเปิดการสาธารณูปโภค สถานศึกษา สถานพยาบาล และการจัดหาที่อยู่อาศัย

ประโยชน์ของสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

สินเชื่อเพื่อการเกษตรเข้ามามีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ และภาคการเกษตรเพราะภาคการเกษตรจำเป็นที่จะต้องใช้เงินทุนในการประกอบกิจการและการบริโภค

1. สินเชื่อกับการบริโภค

ทุกครัวเรือนและทุกหน่วยธุรกิจ จะต้องมีการตัดสินใจในการบริโภคระยะยาวจนกระทั่งได้ ในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเป็นได้รับในอนาคตหลักในการตัดสินใจคือ ความพอใจสูงสุดที่ได้รับในการบริโภคระยะยาว แต่การตัดสินใจของแต่ละหน่วยครัวเรือนและหน่วยธุรกิจจะไม่เหมือนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับค่านิยม ปัจจัยที่ทำให้ค่านิยมผู้บริโภคในปัจจุบันและอนาคตแตกต่างกันได้แก่ นิสัยการประหยัดที่ แตกต่างกัน ความจำเป็นในการใช้จ่ายในปัจจุบันและอนาคตที่แตกต่างกัน และลักษณะรายได้ปัจจุบันและอนาคตที่แตกต่างกันมาก ความแตกต่างในค่านิยมต่อการบริโภคในปัจจุบันและอนาคตจะนำไปสู่ การแลกเปลี่ยนการบริโภคในปัจจุบันและอนาคต ทำให้ประสิทธิภาพของการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริโภคเพิ่มมากขึ้นหรืออรรถประโยชน์รวมเพิ่มขึ้น เนื่องจากการใช้เครดิตเพื่อการบริโภคกล่าวคือ การโอนเงินจากหน่วยที่มี การบริโภคน้อยกว่ารายได้ไปสู่หน่วยที่มีการบริโภคเกินกว่ารายได้ โดย แทรกกับสัญญาว่าจำชำระคืนในอนาคตพร้อมดอกเบี้ย

ประโยชน์ของสินเชื่อในด้านการบริโภคมี 3 ประการคือ

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริโภค
2. ทำให้เกิดรายได้ในรูปดอกเบี้ยแก่ผู้ออม
3. ช่วยพยุงอุปสงค์ในสินค้าอุปโภคบริโภคไม่ให้ตกต่ำ

2. สินเชื่อกับการลงทุน

รายได้ที่เกิดขึ้นในเวลาหนึ่งจะถูกใช้จ่ายไปในการบริโภคส่วนหนึ่งและใช้จ่ายในการลงทุน อีกส่วนหนึ่ง ($Y = C + I$) การลงทุนมีผลให้เกิดสินทรัพย์ประเภททุนในประเทศเพิ่มขึ้นเช่น ที่อยู่อาศัย เครื่องมือ เครื่องจักร โรงงานและสินค้าคงคลัง เป็นต้น การเพิ่มสินทรัพย์ประเภททุนจะมีผล ให้ผลิตภาพ (productivity) เพิ่มขึ้นเศรษฐกิจจึงมีความเจริญเติบโต การลงทุนจากการออม เพราะ การออมทำให้ สามารถโอนทรัพยากรส่วนหนึ่งไปใช้ในการผลิตสินค้าประเภททุน (capital goods) ถ้าทุกคนบริโภคจนหมดรายได้ ก็จะไม่มียุทธศาสตร์เหลือผลิตสินค้าประเภททุนได้ และการออม อย่างเดียวก็ไม่ช่วยให้สินค้าทุนเพิ่มได้เช่นกัน จะต้องมีการลงทุนด้วยการออมที่ไม่มีการลงทุนจะมี ผลให้ทรัพยากรที่เหลือจากการผลิตสินค้าอุปโภค บริโภค เหลืออยู่ว่างเฉย เกิดผลเสียหายแก่ระบบ เศรษฐกิจ ถ้าจะให้เงินทุนก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผลิตภาพทางการผลิต ($MPC = \text{marginal productivity of capital}$) มากที่สุดก็ต้อง โอนเงินทุนจากหน่วยที่มี MPC ต่ำไปยังหน่วยที่มี MPC สูง และต้องมีการรวบรวมเงินทุนให้มากพอสำหรับการผลิตขนาดใหญ่ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการประหยัด เนื่องจากขนาดของกิจการ (economies of scale) ต้นทุนต่อหน่วยจะลดต่ำลงด้วยเหตุนี้ สถาบันการเงินถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งกลาง ระดมเงินออมและกระจายเงินทุน

3. สินเชื่อกับกระแสเงินได้

การสร้างหนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระแสเงินได้ ทั้งนี้เพราะทำให้อุปสงค์เพิ่มขึ้น ในระบบเศรษฐกิจ ระดับรายได้เพิ่มขึ้นและยังก่อให้เกิดการสะสมทุน ซึ่งทำให้กำลังการผลิตใน อนาคตเพิ่มขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาค่าจ้างงานได้อีกด้วย

4. สิ้นเชื่อกับการค้า

สิ้นเชื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้าในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งยังมีการซื้อขายเงินเชื่อซึ่งช่วยให้เกิดการขายสินค้าได้มากขึ้น กว่าการขายสินค้าเงินสดเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้การใช้เอกสารทางเครดิตในการค้าระหว่างประเทศช่วยให้พ่อค้าไม่ต้องเดินทางไปซื้อขายสินค้าด้วยตัวเองซึ่งสิ้นเปลืองทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายต้นทุนสูง และราคาสินค้าแพงโดยไม่จำเป็น ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ

การควบคุมสิ้นเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารแห่งประเทศไทย

นโยบายสิ้นเชื่อเพื่อการเกษตร

การดำเนินนโยบายสิ้นเชื่อเพื่อการเกษตรผ่านธนาคารพาณิชย์มีผลในทางปฏิบัติเป็นวงกว้างมากกว่าวิธีอื่น เนื่องจากธนาคารพาณิชย์เป็นแหล่งรวมเงินทุนกว่าร้อยละ 70 ของระบบสถาบันการเงินและมีสาขาคำเนินการอยู่ทั่วประเทศดังนั้น วงเงินเป้าหมายสิ้นเชื่อเพื่อการเกษตรที่ต้องดำเนินการในแต่ละปีจึงมีจำนวนสูงและเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ทั้งนี้นโยบายนี้มีจุดมุ่งหมายและวิธีดำเนินการสรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้มีปริมาณเงินสนับสนุนภาคเกษตรอย่างเพียงพอ ไม่ใช่เฉพาะการเพาะปลูกแต่ต้องเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะยาวเพื่อสามารถเก็บรักษาพืชผลโดยวิธีรับจำนำได้บางส่วนด้วย

เพื่อให้เกษตรกรได้รับเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยพอสมควร ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรลดการพึ่งพาตลาดเงินนอกระบบซึ่งอัตราดอกเบี้ยสูงมาก

เพื่อให้มีการกระจายสิ้นเชื่อ ไปยังเกษตรกรรายย่อยให้ทั่วถึงมากที่สุด

2. วิธีดำเนินการ

ก่อนที่ธนาคารกำหนดนโยบายสิ้นเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2518 นั้นธนาคารได้ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาเพิ่มมากขึ้นในต่างจังหวัดอยู่แล้ว ทั้งนี้ก็ด้วยมุ่งหวัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้ธนาคารพาณิชย์ได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมชนบทจากเงินที่ระดมได้ภายในท้องถิ่นนั้น แต่ในสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏตามจากการดำเนินมาตรการดังกล่าวคือ ปริมาณเงินที่สาขาธนาคารพาณิชย์ระดมได้ในส่วนภูมิภาคได้มีการโอนส่งเข้าส่วนกลางเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ทางการต้องการ ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมาธนาคารจึงได้ปรับปรุงนโยบายใหม่เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์เร่งขยายการให้สินเชื่อในส่วนภูมิภาคด้วยมาตรการที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. กำหนดเป็นเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ที่จะเปิดดำเนินการใหม่ในเขตอำเภอรอบนอก ต้องให้ สินเชื่อแก่บุคคลในท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเงินฝาก และในจำนวนนี้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของเงินฝาก ต้องเป็นสินเชื่อเพื่อการเกษตร

2. กำหนดนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้ธนาคารพาณิชย์แต่ละธนาคารดำเนินการ และให้จัดสรรสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นทุกปีตามอัตราส่วนที่กำหนดกับฐานเงินฝากของแต่ละธนาคารในงวดสิ้นปีก่อนหน้า

ในการปฏิบัติตามเป้าหมายดังกล่าวหากธนาคารพาณิชย์ใดไม่สามารถให้สินเชื่อตามเงื่อนไขหรือตามเป้าหมายที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์นั้นดำเนินการดังนี้

กรณีที่สาขาธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถให้สินเชื่อครบตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ 1 ต้องนำเงินส่วนที่ต่ำกว่าเงื่อนไขฝากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยไม่ได้รับดอกเบี้ยหรือซื้อพันธบัตรรัฐบาลหรือพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ 4.5 เท่าของจำนวนที่ต่ำกว่าเงื่อนไข ซึ่งปฏิบัติธนาคารพาณิชย์ไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไขมักจะเลือกฝากเงินสดกับ ธนาคารแห่งประเทศไทยมีเพียง 2-3 ธนาคารเท่านั้นที่เลือกวิธีการซื้อพันธบัตร

กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรครบเป้าหมายในข้อ 2 ต้องนำเงินส่วนที่ต่ำกว่าเป้าหมายฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้ดำเนินการแทน

นอกจากมาตรการที่กล่าวมานี้ ธนาคารยังนำผลการปฏิบัติของแต่ละธนาคารพาณิชย์เป็นปัจจัยประกอบการพิจารณาให้คุณให้โทษแก่ธนาคารพาณิชย์นั้น ๆ ด้วยเช่น การขอเปิดสาขา การขอเพิ่มวงเงินขยาลดตัวสัญญาให้เงิน หรือการขอผ่อนผันในกรณีต่าง ๆ เป็นต้น

นโยบายสินเชื่อสู่ชนบท

ธนาคารได้ดำเนินนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรระหว่างปี พ.ศ. 2518-2529 เป็นเวลาประมาณ 12 ปี แต่ปรากฏผลในช่วงหลัง ๆ ว่าธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวมากขึ้นทั้งจากภาวะเศรษฐกิจการเกษตรไม่เอื้ออำนวย และการที่โครงสร้างการ

ผลิตในภาคการเกษตรได้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ลดความสำคัญลงเป็นลำดับ ธนาคารพิจารณาแล้วเห็นว่าหากจะกำหนดเป้าหมายสินเชื่อเพื่อการเกษตรไว้เช่นเดิมก็คาดได้ว่าการให้สินเชื่อจะห่างจากเป้าหมายที่กำหนดมากขึ้นทุกทีตามแนวโน้มของฐานะเงินที่ขยายตัวสูงกว่าสินเชื่อแก่ภาคเกษตรมาโดยตลอดในระยะหลังนี้ ดังนั้น เพื่อให้เหมาะสมกับสถานะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ธนาคารจึงได้ดำเนินการปรับปรุงนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้เหมาะสมและอำนวยความสะดวกต่อการพัฒนาภาคเกษตรและชนบทในวงกว้างมากขึ้นและเปลี่ยนชื่อเป็น “นโยบายสินเชื่อสู่ชนบท”

นโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรของรัฐ

นโยบายที่สำคัญของรัฐในด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรคือ การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นทุกปี โดยการเปลี่ยนนโยบายเป็นสินเชื่อสู่ชนบทตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา และได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะที่เป็นธนาคารกลางซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์อยู่แล้ว เป็นผู้ดำเนินการตามนโยบาย

การดำเนินงานตามนโยบายของธนาคารพาณิชย์ที่ควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทยมีดังนี้

1. การดำเนินงานขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยตรงของธนาคารแห่งประเทศไทย

1.1 การกำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยการมอบให้ธนาคารพาณิชย์กระทำได้ 2 ลักษณะคือ ธนาคารพาณิชย์ให้กู้โดยตรงแก่เกษตรกรก็ได้ หรือจะนำไปฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีเงินทุนเพิ่มขึ้น สำหรับการขยายสินเชื่อแก่เกษตรกรต่อไปก็ได้ ซึ่งผลจากนโยบายการกำหนดเป้าดังกล่าวนี้ ปรากฏว่ามี ธนาคารพาณิชย์ให้ความร่วมมือด้วยดี และทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มี จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก (ตารางที่ 1)

1.2 การกำหนดเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติเมื่อเปิดสาขารอบนอก เป็นนโยบายอีกด้านหนึ่งของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์เปิดสาขาในอำเภอเขตรอบนอกได้สะดวกตามความต้องการ ทั้งนี้ธนาคารที่เป็กใหม่มีเงื่อนไขที่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยเช่น จะต้องให้สินเชื่อแก่บุคคลในท้องถิ่นในอำเภอรอบนอกของจังหวัดที่สาขาธนาคารพาณิชย์นั้น ๆ ตั้งอยู่ และอำเภอรอบนอกของจังหวัดใกล้เคียง เป็นจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของยอดเงินฝากรวม ทั้งนี้จะต้องเป็นสินเชื่อเพื่อการเกษตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากรวม และถ้าหากว่าธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ ให้นำเอา

เงินส่วนที่ให้สินเชื่อไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ ดังกล่าวไปฝากไว้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จากมาตรการนี้จะเป็นผลให้มีการนำเอาเงินออมที่ระดมได้ในแต่ละท้องถิ่นกลับไปพัฒนาท้องถิ่น และช่วยให้เกษตรกรมีเงินใช้จ่ายลงทุนทำการผลิตต่อไป

1.3 ชักนำให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารแห่งประเทศไทยยินยอมให้ธนาคารพาณิชย์ซึ่งไม่สามารถให้สินเชื่อแก่เกษตรกรได้เองทั้งหมด นำเงินส่วนหนึ่งไปฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรนำไปให้สินเชื่อแก่เกษตรกรต่อไป และให้นำเงินฝากในส่วนนี้เป็นสินเชื่อเพื่อการเกษตร แต่ที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าธนาคารพาณิชย์ต้องการที่จะให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยตรงกับเกษตรกรเองเพื่อให้เกิดผลตอบแทนที่มากกว่าการนำเอาเงินไปฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทำให้ยอดเงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์นำเงินไปฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรลดลงเรื่อย ๆ จนมีแนวโน้มว่าธนาคารพาณิชย์จะไม่พยายามให้มีเงินสินเชื่อเพื่อการเกษตรเหลือ เพื่อที่จะนำไปฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตรเลย (ตารางที่ 1)

2. การดำเนินนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย ที่มีผลทางอ้อมต่อการขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

2.1 การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินภายหลังการแก้ไขพระราชกำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ ผู้กู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรผ่านธนาคารพาณิชย์ 4 ด้านคือ

2.1.1 รับช่วงซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการผลิตทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเพื่อนำไปใช้ในการผลิตทางการเกษตร กล่าวคือเมื่อเกษตรกรได้รับเงินกู้จากธนาคารพาณิชย์ โดยเกษตรกรออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารพาณิชย์แล้วธนาคารพาณิชย์ นำตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นมาขายลดให้กับธนาคารแห่งประเทศไทย อีกทอดหนึ่ง

2.1.2 การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยมีผลผลิตทางการเกษตรเป็นประกัน เพื่อช่วยให้สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร

2.1.3 การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการจัดซื้อวัสดุทางการเกษตร

2.1.4 การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ เพื่อช่วยผู้ที่เลี้ยงสัตว์เป็นการค้า มีเงินทุนที่เสียดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำไปใช้ในการผลิต แต่การช่วยเหลือนี้ยังมี

ข้อจำกัดอยู่มาธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีความพยายามที่จะสร้างสิ่งจูงใจเพื่อเกื้อหนุนให้ธนาคารพาณิชย์ให้ความช่วยเหลือในส่วนนี้

2.1.5 การทำการเปิดจดหมายการค้า (L/C) ให้กับภาคการเกษตรที่เป็นภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ และภาคธุรกิจ

2.1.6 การให้สินเชื่อถักเงินบัญชี(OD)แก่เกษตรกรรายบุคคลและนิติบุคคล

2.2 การดำเนินงานด้วยการประสานงานพัฒนาสินเชื่อเพื่อการเกษตร นอกจากการกำหนดเป้าหมายสินเชื่อเพื่อการเกษตรสำหรับธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทยตระหนักดีถึงความยุ่งยากซับซ้อนของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในทางปฏิบัติด้วย ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงถือภาระอันสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับหน่วยราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้อง สร้างปัจจัยและอำนวยความสะดวกพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อให้จูงใจต่อการขยายบริการการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์เช่น การดำเนินการสำรวจแหล่งที่ธนาคารพาณิชย์จะสามารถขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้โดยลำพัง ร่วมกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและส่วนราชการในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยการจัดให้มีคณะกรรมการสินเชื่อเพื่อการเกษตรระดับมหภาค และคณะกรรมการสินเชื่อเพื่อการเกษตรระดับจังหวัดขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพและในขณะเดียวกันก็เป็นเครื่องมือในการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นการสร้างระบบความร่วมมือที่ถาวรระหว่างธนาคารพาณิชย์และผู้เกี่ยวข้องถึงหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องด้วย

นโยบายสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์มีเครื่องมือนำทางสำหรับการบริหารงานต่าง ๆ โดยใช้นโยบายดังนี้

1. นโยบายหลัก (major policies) เป็นนโยบายที่จัดทำโดยผู้บริหารสูงสุด (chief executive) ขององค์กร โดยคณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ นโยบายหลักจะสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายขององค์กรเป็นสำคัญ และจะระบุแนวทางที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของธุรกิจและจรรยาบรรณขององค์กรไว้ด้วย โดยการดำเนินงานตามธนาคารแห่งประเทศไทย

2. นโยบายรอง (secondary policies) เป็นนโยบายกว้างๆ เป็นนโยบายทั่วไปที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหารระดับสูง (top management) ขององค์กร และเกี่ยวข้องกับธุรกิจที่เป็นเรื่องสำคัญ ๆ ซึ่งโดยปกติข้อมูลที่สำคัญต่าง ๆ ที่ได้ประมวลจากขั้นตอนการจัดทำนโยบายหลัก มักจะสามารถนำมาใช้ในการจัดทำนโยบายรองนี้ด้วย แต่มีสิ่งที่แตกต่างจากการจัดทำนโยบายหลักอยู่ประการหนึ่ง

คือ นโยบายรองจะมี ขอบเขตจำเพาะที่แคบกว่านโยบายหลัก โดยมีการดำเนินนโยบายที่แตกต่างในแต่ละธนาคารพาณิชย์

3. นโยบายสำหรับหน้าที่งาน (functional policies) เป็นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ดังเช่นนโยบายด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ที่จำเป็นต้องดำเนินการโดยเฉพาะในการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร ให้ความรู้แนะนำและการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อการเกษตร

4. นโยบายย่อย (minor policies) เป็นนโยบายที่สำคัญน้อยกว่าและเล็กกว่านโยบายสำหรับหน้าที่การงาน เป็นเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดที่กระจายเป็นนโยบายในแต่ละเรื่องเช่น นโยบายการขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรสู่กลุ่มเป้าหมายใหม่ของธนาคารพาณิชย์

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

งานด้านการให้สินเชื่ออาจแยกสินเชื่อออกเป็น 2 ส่วนคือ สินเชื่อธุรกิจทั่วไป และสินเชื่อภาคบังคับของรัฐ

1. สินเชื่อภาคธุรกิจทั่วไป

เป็นสินเชื่อที่ธนาคารให้แก่กลุ่มธุรกิจการค้าและประชาชนทั่วไปที่มาขอใช้สินเชื่อทั้งในรูปของบุคคล และนิติบุคคล ซึ่งนโยบายการขยายสินเชื่อที่ใช้กันอยู่ทั่วไปมีดังนี้

1.1 นโยบายกระจายความเสี่ยงได้แก่ การให้สินเชื่อแก่กลุ่มธุรกิจการค้าโดยเชื่อว่าธุรกิจจำนวนมากนั้นจะไม่ขึ้นลงพร้อมกัน ซึ่งกิจการส่วนหนึ่งอาจจะเจริญรุ่งเรือง ในขณะที่กิจการส่วนหนึ่งอาจจะซบเซาหรือมีปัญหาทำให้อัตราการเสี่ยงของธนาคารกระจายออกไปและอยู่ในระดับที่ต่ำเสมอ

1.2 นโยบายลดความเสี่ยงให้ต่ำสุด วิธีการที่จะลดความเสี่ยงให้ต่ำที่สุด จำเป็นต้องแยกลูกค้าธุรกิจทั่วไปออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ กลุ่มที่มีฐานะและความก้าวหน้าที่ดีคาดว่าจะไม่มีปัญหาใด ๆ เลย กลุ่มที่สองคือ กลุ่มธุรกิจที่คาดว่าจะมีปัญหาในการชำระคืน กิจการใดที่อยู่ในกลุ่มที่สองธนาคารจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งในการคัดเลือกลูกค้าว่าจะจัดเข้าอยู่ในกลุ่มใดธนาคารจะนำหลักการพิจารณาสินเชื่อมาใช้ในการวิเคราะห์

1.3 นโยบายตรึงราคาความเสี่ยง เป็นนโยบายที่จะต้องพยายามแยกกิจการที่มีความเสี่ยงมาก และมีความเสี่ยงน้อยออกจากกัน โดยเอาความเสี่ยงนั้นมาคิดเป็นต้นทุนในการให้สินเชื่อ ดังนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคิดดอกเบี้ยของสินเชื่อที่มีความเสี่ยงน้อยก็จะคิดต่ำกว่าสินเชื่อที่มีความเสี่ยงมากกว่า แม้แต่สินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงก็อาจจะอนุมัติให้ไปได้ ถ้าหากว่าได้รับผลตอบแทนที่สูงชดเชยกัน โดยมีความคิดว่าสินเชื่อที่มีความเสี่ยงสูงนี้มักไม่ปรากฏหนี้เสียโดยทันทีทันใด อย่างน้อยต้องรอเวลาอีกหลายปีและในระยะยาวนั้นหากธนาคารสามารถควบคุมและติดตามฐานะของลูกค้าได้ดีแล้วก็จะอาจป้องกันความสูญเสียจากความเสี่ยงนั้นได้

2. สินเชื่อภาคบังคับของรัฐ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตร 2 ด้านด้วยกันคือ การกำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อสู่ชนบท และการกำหนดเงื่อนไขให้ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติ เมื่อเปิดสาขาในต่างจังหวัด หรือในอำเภอรอบนอกคือ การกำหนดเป้าหมายสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากปีก่อนหน้า โดยในจำนวนนี้แบ่งออกเป็นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ของยอดเงินฝากจะต้องเป็นสินเชื่อให้แก่เกษตรกรโดยตรงรวมกับสินเชื่อที่ให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาค ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 6 กำหนดให้เป็นสินเชื่อเพื่อธุรกิจเกษตร หากธนาคารไม่สามารถให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรได้ครบตามเป้าหมายจะต้องนำเงินไปฝากไว้ที่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเท่ากับจำนวนที่ยังขาดนั้น โดยได้รับดอกเบี้ยในอัตราที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนดให้ในขณะนั้น

การพิจารณาสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

เมื่อปี พ.ศ. 2530 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงกำหนดเป้าหมายสินเชื่อการเกษตร โดยเปลี่ยนแปลงเป็นสินเชื่อสู่ชนบทเพื่อให้สินเชื่อดังกล่าวขยายไปสู่เกษตรกรที่เริ่มหันไปประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรและเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อดังกล่าวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากเมื่อสิ้นปีก่อนหน้า และในจำนวนนี้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ของยอดเงินฝากต้องเป็นสินเชื่อที่ให้แกเกษตรกรโดยตรง และให้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค ส่วนที่เหลืออีกไม่เกินร้อยละ 6 เป็นสินเชื่อเพื่อธุรกิจเกษตร ทั้งนี้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2530 เป็นต้นไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรโดยตรงและอุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค (ในอัตราร้อยละ 14 ของเงินฝากปีก่อน) ประกอบด้วย

1.1 สินเชื่อเกษตรกร หมายถึง สินเชื่อเฉพาะเงินต้นคงค้างที่ให้แก่ การกลีกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์ รวมถึงสินเชื่อที่ให้แก่บริษัทอ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด หักสินเชื่อส่วนที่นำตัวเงินไปขาย ช่วงลดกับธนาคารแห่งประเทศไทยรวมเงินนำฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และพันธบัตรลงทุนตามนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตร

1.2 สินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมในส่วนภูมิภาค หมายถึง กิจการอุตสาหกรรม ประเภทต่าง ๆ ตามที่ระบุในธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการรับซื้อตัวสัญญาใช้เงินที่เกิดจาก ประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2528 ทั้งนี้กิจการดังกล่าวจะต้องได้รับวงเงิน และมี ยอดคงค้างสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ไม่เกิน 3 ล้านบาท และมีโรงงานตั้งอยู่นอกเขต กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรสาคร สมุทรปราการ และนครปฐม ยกเว้นในเขตนิคม อุตสาหกรรม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประเภทอุตสาหกรรมที่ได้รับความอนุเคราะห์ตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับซื้อตัวสัญญา การใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมปี พ.ศ. 2528 ได้แก่

1. การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบ

1.1 การเตรียมและเก็บถนอมเนื้อสัตว์ด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ ได้แก่ การใส่เกลือ รมควัน ตากแห้ง การดอง แช่แข็ง และการบรรจุกระป๋องและภาชนะอื่น ๆ

1.2 การผลิตนมและเนย

1.3 การเก็บถนอมผักและผลไม้ด้วย วิธีดอง ทำเค็ม ทำแห้ง ทำน้ำผลไม้ (ไม่เจือแอลกอฮอล์) แยม เยลลี่ และการบรรจุกระป๋อง และภาชนะอื่น ๆ

1.4 การเก็บถนอมและการแปรรูปสัตว์ ด้วยวิธีการทำเค็ม ตากแห้ง รมควัน การหมัก การแช่แข็ง และการบรรจุกระป๋องหรือภาชนะ

1.5 การหีบกลั่นน้ำมันจากพืชและสัตว์ และการผลิตมาการีน

1.6 การทำแป้งอาหาร

1.7 การผลิตผลิตภัณฑ์จากแป้ง เช่น ขนมนึ่ง เส้นบะหมี่ ก๋วยเตี๋ยว คุกกี้เส้น และ เส้นหมี

1.8 การผลิตน้ำตาลมะพร้าว โคนด น้ำตาลทรายแดง

1.9 ผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล ได้แก่ การผลิตโกโก้ ช็อคโกแลต ลูกอม ลูกกวาด และ

ยาอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.10 การผลิตจากใบชาและกาแฟ ได้แก่ ชาแห้ง ชาผง และกาแฟผง
- 1.11 การผลิตอาหารอื่น ๆ ได้แก่ น้ำมันสลัด ยีสต์ เครื่องเทศปน เครื่องแกง เกลือป่น น้ำเชื้อ และอาหารบรรจุกระป๋องอื่น ๆ
- 1.12 การผลิตอาหารสัตว์สำเร็จรูป
- 1.13 การบ่ม และอบใบยาสูบ
2. การผลิตสิ่งทอ และการผลิตภัณฑ์หนัง
 - 2.1 การสาวไหม
 - 2.2 การหีบ การปั่น และการอัดฝ้าย ปอ ป่าน และนุ่น
 - 2.3 การปั่นด้าย ทอผ้า ทั้งที่ทำจากฝ้าย เส้นใยประดิษฐ์ ไหม ขนสัตว์ และเส้นใยจากพืชอื่น ๆ
 - 2.4 การแต่งสำเร็จสิ่งทอสิ่งถัก ได้แก่การฟอกขาวการย้อมการพิมพ์ลาย พิมพ์ดอก
 - 2.5 การผลิตสินค้าสิ่งทอ สิ่งถักสำเร็จรูปทุกประเภท
 - 2.6 การถักการทอ ได้แก่ การทอเสื่อ ทอพรม และทำอวน และการตีเกลียวเชือกจากเส้นใยมะพร้าว ป่าน และ ปอ
 - 2.7 การฟอกหนังการ แต่งสำเร็จ การผลิตผลิตภัณฑ์จากหนัง ทั้งหนังแท้และหนังเทียม
 - 2.8 การทำรองเท้า (รวมทุกชนิด)
3. ผลิตไม้ กระจาด และยาง
 - 3.1 การผลิตเครื่องเรือน เครื่องแต่งกาย และสิ่งปูพื้น ที่ทำจากไม้ ไม้ไผ่ หวาย และไผ่ลาน
 - 3.2 การทำเครื่องเงิน เครื่องจักสาน และแกะสลักไม้
 - 3.3 ก่อถ่วงกระจาด และกระจาดสา
 - 3.4 การทำยางและผลิตภัณฑ์จากยาง
4. ผลิตภัณฑ์เคมีและยาง
 - 4.1 การผลิตน้ำหอม เครื่องสำอาง และเครื่องหอมอื่น ๆ
 - 4.2 การผลิตยารักษาโรค (ทั้งแผนโบราณและปัจจุบัน) ยากำจัดศัตรู เวชภัณฑ์ หรืออุปกรณ์การแพทย์หรือวิทยาศาสตร์
 - 4.3 การผลิตเชลล์เล็ก ครั่งเม็ดและผลิตภัณฑ์
 - 4.4 ผลิตภัณฑ์พลาสติก
5. ผลิตจากแร่โลหะ
 - 5.1 การผลิตเครื่องปั้นดินเผา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การทำแก้วและผลิตภัณฑ์จากแก้ว (ยกเว้นกระจกแผ่น และขวดแก้ว)

5.3 การทำผลิตภัณฑ์จากดินเหนียว เช่น อิฐ ท่อ เต้า

5.4 การทำปูนขาว ปูนปลาสเตอร์

5.5 การแต่งแร่ (รวมทั้งเจียรไน และตกแต่งเพชร พลอย)

6. โลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ

6.1 การหล่อหลอมเหล็ก

6.2 การทำภาชนะและเครื่องใช้ด้วยสังกะสี อลูมิเนียม ทองเหลือง และเหล็กกล้า

6.3 การทำภาชนะเคลือบ และเครื่องใช้ในครัวเรือนเคลือบ

6.4 การผลิตเครื่องจักร อุปกรณ์ และชิ้นส่วนเครื่องจักรกลทุกชนิด (รวมทั้งเครื่อง

ใช้ไฟฟ้าและเครื่องจักรกลการเกษตร)

6.5 การต่อเรือและซ่อมเรือทุกชนิด

6.6 การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์รถยนต์ จักรยานยนต์ จักรยานยนต์สองล้อและ
สามล้อ อุตสาหกรรมอื่น ๆ

6.7 การผลิตแว่นตาและอุปกรณ์

6.8 การผลิตนาฬิกา และอุปกรณ์

6.9 การผลิตเครื่องประดับจากเพชรพลอย มุก เงิน ทอง ทั้งของแท้และของเทียม

6.10 การทำเครื่องดนตรีทุกชนิด และเครื่องประกอบ

6.11 การทำเครื่องกีฬาทุกชนิด และอุปกรณ์

6.12 การทำเครื่องใช้ด้วยมุก

6.13 การทำดอกไม้และต้นไม้ประดิษฐ์

6.14 การทำของเด็กเล่น

6.15 การผลิตร่ม

6.16 การผลิตกล้องถ่ายรูปและชิ้นส่วน

6.17 การผลิตเครื่องเขียน , อุปกรณ์การศึกษา หรือส่วนประกอบ

6.18 การผลิตแผ่นซีดี

6.19 การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดูกสัตว์

6.20 การผลิตสินค้าหัตถกรรม เช่น การทำเครื่องถม เครื่องเงิน เครื่องลงหิน ลงยา

และทองมัลลือ

6.21 การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การให้สินเชื่อเพื่อธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร (ในอัตราร้อยละ 6 ของเงินฝากปีก่อน) จำนวน 26 รายการ ประกอบด้วย

2.1 สินเชื่อธุรกิจการเกษตร ธุรกิจที่มีผลโดยตรงและใกล้ชิดต่อการผลิตทางการเกษตร จำนวน 9 รายการ ต่อไปนี้

1. การผลิตรถแทรกเตอร์ควายเหล็ก และอุปกรณ์การเกษตรที่ใช้ประกอบรถแทรกเตอร์และควายเหล็ก

2. การผลิตเรือประมงทะเลและอวนที่ใช้กับเรือประมงทะเล

3. การผลิตเครื่องสูบน้ำที่ใช้ในการเกษตร

4. การผลิตปุ๋ย

5. การผลิตยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์

6. การผลิตอาหารสัตว์

7. การรับจ้างไถดินทำการเพาะปลูกพืช

8. การรับจ้างป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

9. การรับจ้างเก็บเกี่ยวผลิตผลทางการเกษตร

2.2 สินเชื่ออุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมที่ใช้ผลผลิตเบื้องต้นที่เกิดจากการผลิตทางการเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบ ในการผลิตเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตทั้งหมด จำนวน 16 รายการ ต่อไปนี้

1. โรงงานน้ำตาล

2. โรงงานทอกระสอบ

3. โรงงานผลิตแป้งมันสำปะหลัง แป้งข้างโพด

4. โรงงานผลิตมันสำปะหลังอัดเม็ด และมันเส้น

5. โรงงานสกัดน้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันถั่วลิสง น้ำมันละหุ่ง น้ำมันมะพร้าว น้ำมันข้าวโพด น้ำมันงา น้ำมันปาล์มและน้ำมันมินต์

6. โรงงานผลิตชาและกาแฟ

7. โรงงานผลิตซอสมะเขือเทศ ซอสพริก

8. โรงหีบนุ่น

9. โรงหีบฝ้าย

10. โรงงานผลิตเส้นใยมะพร้าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. โรงงานผลิตอาหารกระป๋อง และผลไม้กระป๋อง
12. โรงงานทำปลาป่น
13. โรงงานผลิตยางแท่งและยางเครฟ
14. โรงบ่มใบยาสูบ
15. โรงงานทำวุ้นเส้น
16. โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์นมสด

2.3 สินเชื่อที่ให้แก่โรงสีข้าว รวมสินเชื่อทุกประเภทที่ให้แก่โรงสีข้าว

ลักษณะของสินเชื่อเพื่อการเกษตร ประกอบด้วย 3 ลักษณะ

1. ประเภทของกิจการ กิจการที่จัดเข้าประเภทของสินเชื่อเกษตรประกอบด้วย

- 1.1 การกสิกรรม หมายถึง การเพาะปลูกพืชทุกชนิดรวมถึงการทำนาเกลือ
- 1.2 การประมง หมายถึง การประกอบกิจการจับสัตว์น้ำ
- 1.3 การเลี้ยงสัตว์ หมายถึง การประกอบกิจการสัตว์เลี้ยงเศรษฐกิจ

2. ประเภทของลูกค้า ลูกค้าที่จัดเข้าข่ายของสินเชื่อเกษตรนอกเหนือจากการประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น ยังจำแนกลูกค้าได้ดังนี้

2.1 ประเภทกลุ่ม เป็นลูกค้ารายย่อย เป็นการกู้ยืมกลุ่มรวมกันและค้ำประกันซึ่งกันและกันสินเชื่อที่ให้เฉพาะเงินกู้ เท่านั้น

2.2 ประเภทรายบุคคล เป็นลูกค้าที่กู้ยืมเฉพาะตัวไม่ว่าจะเป็นลักษณะบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล วงเงินที่กู้ยืมไม่จำกัดขึ้นกับความเหมาะสมของกิจการและความสามารถลูกค้า ประกอบกับหลักประกัน โดยลูกค้าสามารถใช้บริการสินเชื่อได้ทุกประเภทเช่น เงินกู้ เบิกเงินเกินบัญชี ตั๋วเงิน ฯลฯ

2.3 ประเภทสหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์การเกษตรที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายสินเชื่อที่ใช้สามารถใช้บริการสินเชื่อได้ทุกประเภทส่วนใหญ่เป็นประเภทเบิกเงินบัญชีการให้กู้ยืมประกอบด้วยวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ.เพื่อหมุนเวียนให้สมาชิกของสหกรณ์กู้ยืม และเพื่อหมุนเวียนในกิจการซื้อขายของสหกรณ์

2.4 ประเภทโครงการ ซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าที่ได้พัฒนารูปแบบการอำนวยสินเชื่อเกษตรโดยใช้วิชาการและการตลาดเข้าร่วมในลักษณะครบวงจร การดำเนินงานลักษณะนี้ สาขา

สามารถดำเนินการได้โดยจัดระบบความร่วมมือระหว่างลูกค้าธุรกิจการเกษตรหรืออุตสาหกรรมเกษตรร่วมกับลูกค้าภาคการเกษตร และอาจจะมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนทางด้านหลักวิชาการ

3. ประเภทของสินเชื่อ เนื่องจากสินเชื่อเกษตรเป็นสินเชื่อประเภทหนึ่งของธนาคารฉะนั้นจึงมีทุกประเภทของสินเชื่อที่ธนาคารให้บริการเช่น เงินกู้ เบิกเงินเกินบัญชี ด้วเงิน ฯลฯ

หลักการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

การวิเคราะห์พิจารณาลูกค้าสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

1. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

นโยบายการลงทุนของธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไปคือ นโยบายป้องกันหรือเข้มงวดการลงทุน โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือลดความเสี่ยงภัยให้น้อยลง ซึ่งหมายถึงการลดการขาดทุนอันอาจจะมีแก่เงินลงทุนให้น้อยที่สุด ทั้งในด้านการขาดทุนเสี่ยงภัยทางการเงิน และการขาดทุนอันอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่คาดไม่ถึงอื่น ๆ

นโยบายทางการให้สินเชื่อ ซึ่งเป็นการลงทุนหาผลประโยชน์ก้อนใหญ่ ของธนาคารพาณิชย์ คือการพิจารณาให้สินเชื่ออย่างรอบคอบเพื่อรักษาไว้ซึ่งความต้องการทางด้านเสถียรภาพของการลงทุน (need for stability of principal) และความต้องการเกี่ยวกับเสถียรภาพของรายได้ (need for stability of investment income) ดังนั้นการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์จึงใช้หลักการพิจารณาที่คำนึงถึงการเสี่ยงภัยและเกณฑ์การพิจารณาคูณค่าทางเครดิต (risk and criteria of credit worthiness) ซึ่งมีเกณฑ์สำหรับใช้เป็นเครื่องวัด (cut off point) ว่าลูกค้าที่ขอสินเชื่อมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด มีดังนี้

หลักประกัน (collateral) ได้แก่ ทรัพย์สินที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาค้ำประกันหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ในอนาคตในกรณีที่ผู้กู้นำเอาอาคาร โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างมาวางประกัน ผู้กู้จะต้องเอาประกันอัครคิภกับต้องสลักหลังขกประโยชน์ตามกรรมธรรม์ที่จะได้รับให้กับธนาคาร การใช้นุคคลค้ำประกันอาจทำได้ หากผู้ค้ำประกันมีฐานะเป็นที่เชื่อถือของธนาคาร แต่ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากธนาคารเป็นราย ๆ ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยนาให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติ (character) เป็นคุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อทางด้านคุณภาพจิตใจ และพฤติกรรม
ลูกหนี้ ซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจในอันที่จะชำระหนี้ (willing to pay)

ตารางที่ 2 ส่วนประกอบของการพิจารณาคูณสมบัติ

พฤติกรรม	ข้อมูลพิจารณา	
	บุคคล	ธุรกิจ
ความรับผิดชอบ (responsibility)	ประวัติการชำระหนี้ ความมั่นคงของที่อยู่อาศัย	อุปนิสัยของฝ่ายบริหาร ประวัติการชำระหนี้ ของธุรกิจ
ความมั่นคง (integrity)	ลักษณะของงานที่ทำ	ประวัติการถูกฟ้องร้อง
ความซื่อสัตย์สุจริต (honesty)	ฐานะการสมรส	การล้มละลาย
ความตรงต่อเวลา (punctuality)	ฐานะทางสังคม	ฐานะของกิจการ การเติบโตนโยบายการ ชำระหนี้
ความเสมอต้นเสมอปลาย (consistency)	การมีส่วนร่วมในบริการ สาธารณะ ความเห็นของ เพื่อนบ้าน และผู้คุ้นเคย	วิธีการชำระหนี้

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

เงื่อนไข (condition) เจ้าหน้าที่ผู้วิเคราะห์สินเชื่อ ไม่เพียงแต่ต้องมีความรู้ทางการ
วิเคราะห์ฐานะการเงิน และการดำเนินงานของบริษัทเพียงอย่างเดียว ควรจะต้องมีความรู้ทั่วไป
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอีกด้วย เนื่องจากเหตุผลที่ว่าสภาพเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับความ
ไม่แน่นอนของการหมุนเวียนของวัฏจักรทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบกระเทือนถึงการ
เปลี่ยนแปลงทางด้านเทคนิค การบริโภค ผลิตภัณฑ์ และวิธีการจำหน่ายสินค้า รวมทั้งการเปลี่ยนแปลง
นโยบายของรัฐบาลที่จะเลิกควบคุมการส่งเสริมอุตสาหกรรม การเพิ่มอัตราภาษีและกฎข้อ
บังคับอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งในที่สุดจะกระทบกระเทือนถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้ ทั้ง ๆ ที่
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารได้วิเคราะห์แล้วว่า ความสามารถในการชำระหนี้คืนของ
กิจการใดกิจการหนึ่ง มีอัตราชำระหนี้ได้ดีซึ่งอุปสรรคเหล่านี้จะไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้นเพื่อป้องกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กัณฑ์การเสี่ยงในด้านการให้สินเชื่อซึ่งต้องเผชิญกับวัฏจักรขึ้นลงของการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ เจ้าหน้าทีวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารจึงควรจะต้องเป็นนักพยากรณ์เศรษฐกิจอีกด้านหนึ่ง

ความสามารถในการชำระหนี้ (capacity) เป็นคุณสมบัติผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถหรือสมรรถภาพในการหารายได้ ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ (ability to pay) หรือ (capacity to pay)

ตารางที่ 3 ส่วนประกอบทางการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้

คุณสมบัติ	ข้อมูลพิจารณา	
	บุคคล	ธุรกิจ
รายได้ประจำ (income)	เงินเดือนและรายได้อื่น ๆ	ยอดขาย
ความสามารถในการหารายได้ (earning capacity)	ลักษณะของงานที่ทำ พื้นฐานความรู้และความสามารถในการทำงาน	กำไร ลักษณะและขนาดของธุรกิจ
หนี้สินที่มีอยู่ (existing debt)	สุขภาพ ความมั่นคงของสถานที่	ตัวแทน สาขา ลักษณะเดิมของบริการ เครื่องหมายการค้า
รูปแบบการใช้จ่าย (spending pattern)	ความคิดก้าวหน้าในการทำงาน ลักษณะหนี้ ฐานะการสมรส ขนาดของครอบครัว ระดับการครองชีพ	นโยบายการบริหาร - การตลาด มูลเหตุการชะงักงันของธุรกิจ หนี้สินทั้งระยะสั้นและระยะยาว ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

ทรัพย์สิน (capital) เป็นทรัพย์สินในส่วนที่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ขอสินเชื่อ และ / หรือเงินทุนในส่วนผู้ถือหุ้นซึ่งอาจประเมินค่าใช้จ่ายในกรณีที่ Character และ Capacity ไม่ค่อยดีนักได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ส่วนประกอบของการพิจารณาทรัพย์สิน

ส่วนประกอบ	ข้อมูลพิจารณา	
	บุคคล	ธุรกิจ
ทรัพย์สิน	ทรัพย์สินที่มีตัวตน และไม่มีตัวตน	ทรัพย์สินที่มีตัวตน และไม่มีตัวตน
ทุนส่วนตัวของผู้ถือหุ้น	ภาระจำนอง จำนำ	ผลตอบแทนเงินทุน เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิเหนือ - ทรัพย์สินส่วนของผู้เจ้าของ ราคาทรัพย์สินเมื่อต้อง ชำระบัญชีการพิทักษ์ทรัพย์

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

พื้นที่ขอกู้ (country) เฝ้าถือว่าสำคัญและนำมาพิจารณาคุณค่าทางเครดิตเนื่องจากทางการค้าระหว่างประเทศมีความสำคัญเพิ่มขึ้นลำดับ และในการค้าระหว่างประเทศมีความเสี่ยงอยู่หลายประการ อาทิ ภาวะทางการเมือง ภาวะเศรษฐกิจและสังคม นโยบายการค้าของประเทศนั้น ๆ ซึ่งครอบคลุมถึงการปฏิบัติทางการค้า สัญญา และ/หรือเอกสารทางการพาณิชย์ การขนส่งทางประกันภัย ระเบียบการศุลกากร ดังนั้นเจ้าหน้าที่ผู้วิเคราะห์สินเชื่อจะต้องค้นคว้ารายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับประเทศที่ผู้ขอสินเชื่อทำการค้าอยู่เป็นประจำประกอบการ ประเมินด้วย

แผนการชำระหนี้ (payment) เป็นจุดแรกในการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ว่าลูกค้านั้นมีแผนการชำระหนี้ได้อย่างไรและมีความเป็นไปได้เพียงใด ซึ่งแต่เดิมมีการเชื่อกันว่าหลักประกันที่ดีและคุ้มกับมูลหนี้จะเป็นการป้องกันการเสี่ยงภัยในการให้สินเชื่อเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าลูกหนี้จะมีปัญหาจนถึงขั้นฟ้องร้องบังคับคดี และขายทอดตลาดเพื่อให้ได้เงินมาชำระหนี้ก็ตาม แต่ในระยะเวลาประมาณ 20 ปีเศษที่ผ่านมา ความเชื่อดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปโดยความสำคัญทางด้านหลักประกันลงไปเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบันเพียงแต่เห็นว่าหลักประกันเป็นเพียงส่วนประกอบส่วนหนึ่งเท่านั้น การที่ลูกหนี้จะสามารถชำระหนี้และดอกเบี้ยให้กับธนาคารได้ ความสามารถในการหารายได้ หรือความสามารถในการทำกำไร (profitability) เป็นจุดที่สำคัญที่จะลดความเสี่ยงให้น้อยลง (minimizing risk) นั่นก็คือ ธนาคารจะได้รับชำระหนี้คืนมาพร้อมกับผลตอบแทนเป็นเงินทุนเป็นดอกเบี้ย ในการให้สินเชื่อบุคคลทั่วไปซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินเชื่อเพื่อบริโภค (consumer

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

credit) ในแบบเงินกู้รายงวด (Instalment Loan) คือระบบการผ่อนชำระ ธนาคารจะพิจารณาจากรายได้คงเหลือของผู้ขอสินเชื่อในแต่ละเดือน (รายได้ประจำหักด้วยรายจ่าย) ซึ่งส่วนใหญ่จะถือเกณฑ์ร้อยละ 30 ของรายได้ซึ่งต่ำกว่านี้ธนาคารจะปฏิเสธการให้กู้ส่วนในด้านการสินเชื่อธุรกิจ (business credit) ธนาคารจะพิจารณาถึงความคล่องตัว (liquidity) และความสามารถในการทำกำไร (profitability) ของธุรกิจเพื่อพิจารณาการชำระหนี้ (credit term) หรือแผนการชำระหนี้ (term payment) ปัจจัยที่เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจมีอยู่ดังนี้

1. ประเภทของธุรกิจ
2. ประเภทของสินทรัพย์
3. ภาวะการแข่งขัน
4. การตลาด
5. วิธีการขาย
6. ฐานะการเงิน
7. แผนการเงิน

วัตถุประสงค์ในการขอกู้ (purpose) เป็นจุดที่สองในการพิจารณาให้สินเชื่อของธนาคาร และมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับ Payment โดย Purpose นี้ เป็นวัตถุประสงค์ในการขอสินเชื่อกับธนาคาร เช่น บุคคลทั่วไปอาจจะมีวัตถุประสงค์กู้เงินไปต่อเติมที่อยู่อาศัย ซื้อบ้านอยู่อาศัยและที่ดินเพื่อการศึกษาต่อในประเทศ เป็นต้น หรือในกรณีธุรกิจอาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ล้างหนี้เก่าเป็นทุนหมุนเวียน เป็นทุนเพื่อขยายโรงงาน เพื่อซื้อเครื่องจักร เพื่อลงทุนก่อสร้างสำหรับดำเนินกิจการค้าหรือบริการ หรือเพื่อการทะเลาะ เป็นต้น โดยวัตถุประสงค์นั้นจะมีจุดสำคัญอยู่ 2 ประการ

1. อำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ขอสินเชื่อ เพื่อให้ได้เงินไปใช้จ่ายหรือลงทุนตามวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดรายได้ หรือผลกำไรกลับคืนชำระหนี้ต่อธนาคารตามเงื่อนไขการชำระหนี้
2. วัตถุประสงค์นั้นต้องสนองตอบธนาคารได้ คือการได้รับการชำระหนี้และได้รับผลประโยชน์จากเงินลงทุนเป็นดอกเบี้ย

ในการที่จะสำเร็จวัตถุประสงค์ทั้ง 2 จุดนี้ได้ Payment จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญคือ ถ้าแผนการชำระหนี้ไม่ดีหรือมีทางเป็นไปได้ต่ำ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คืออย่างไรก็ย่อมจะไม่ประสบผลสำเร็จ

ความปลอดภัยในการให้กู้ (protection) เป็นจุดสุดท้ายที่ธนาคารจะพิจารณาว่าสมควรจะอนุมัติหรือปฏิเสธการให้สินเชื่อ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ โดยการนำเอา Payment และ Purpose มาเป็นหลักในการพิจารณา พร้อมด้วยปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ อาทิ วัฏจักรของธุรกิจ (business cycle) ภาวะทางเศรษฐกิจ ภาวะทางสังคม สาเหตุอื่น ๆ ที่อาจจะมีผลกระทบกระเทือนต่อ

การเจริญเติบโตทางธุรกิจ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ขอสินเชื่อ และ/หรือผู้บริหาร ฐานะทางเครดิต และหลักประกันซึ่งจะเป็นตัวผ่อนคลายความเสี่ยง เป็นต้น

โครงการ (Project) คือ การพิจารณาด้าน กิจการและการประกอบการ การดำเนินงานของกิจการ แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินกิจการ ประสิทธิภาพการผลิต ด้านการตลาด ความเหมาะสมของการขอู้ และความสามารถในการชำระหนี้

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

การพิจารณาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารมีวิธีการพิจารณาด้านปริมาณ โดยมีการพิจารณาจากส่วนสำคัญของผู้กู้ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบดุล

1.1 การตรวจสอบสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งได้แก่ เงินสด ลูกหนี้ ตัวเงินรับ สินค้าคงเหลือ

1.2 การตรวจสอบหนี้สินหมุนเวียนซึ่งได้แก่ เจ้าหนี้การค้า ตัวเงินจ่ายและตัวสัญญาทางการค้าอื่น ๆ หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ

2. การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนได้แก่ ยอดขายสุทธิ ค่าใช้จ่าย กำไรสุทธิ การจ่ายเงินปันผล

3. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ อัตราทุนหมุนเวียน อัตราทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นสุทธิต่อหนี้สิน อัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่อสินทรัพย์ถาวร อัตรายอดขายต่อสินทรัพย์ถาวร อัตรายอดขายต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตรายอดขายต่อทุนหมุนเวียน อัตราค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราทุนหมุนเวียนต่อสินค้าคงเหลือ อัตราประกันอสังหาริมทรัพย์ต่อสินค้าคงเหลือ

4. การวิเคราะห์งบการเงินของกิจการขนาดเล็ก

5. การวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ การวิเคราะห์ที่มาและใช้ไปของเงินทุน การวิเคราะห์งบประมาณ การวิเคราะห์งบทดลอง การวิเคราะห์งบประกันภัย การวิเคราะห์การค้ำประกันหนี้สินด้วยบัญชีลูกหนี้ เป็นต้น

การติดตามผลสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารจะมีการประเมินค่าสินเชื่อ หลังจากที่ให้สินเชื่อไปแล้ว เช่นเดียวกับการให้สินเชื่อประเภทอื่น โดยอาจจะกำหนดช่วงระยะเวลาของการติดตามผลประเมินค่าออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครั้งที่ 1 เป็นการติดตามผลหลังการอำนวนยสินเชื่อเพื่อทราบถึงผลการให้สินเชื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เป็นการติดตามผลต้นฤดูของการลงทุน

ครั้งที่ 2 เป็นการติดตามผลกลางฤดูของการลงทุน เพื่อทราบผลการดำเนินของลูกค้า ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในอันที่จะแก้ไขให้ลูกค้าพ้นต่อเหตุการณ์

ครั้งที่ 3 เป็นการติดตามผลช่วงปลายฤดูการลงทุน หรือใกล้ระยะเก็บเกี่ยว เพื่อประเมินผลของความสามารถชำระหนี้ และเป็นการกระตุ้นเร่งรัดการชำระหนี้ตามเงื่อนไข

นโยบายการแก้ไขหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

การกำหนดนโยบายในการแก้ไขหนี้สินเชื่อเกษตรของสาขาธนาคารพาณิชย์อาจจะกำหนดแนวทางไว้ 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านควบคุมคุณภาพ ธนาคารจะกำหนดเป้าหมายให้สาขาควบคุมปริมาณหนี้ผิดนัดและหนี้มีปัญหา เช่น ไม่ให้เกินร้อยละ 20 ของภาระหนี้สินเชื่อเกษตรรวมทุกขณะ พร้อมกับมีมาตรการในการส่งเจ้าหน้าที่ของฝ่ายสินเชื่อการเกษตรออกประกาศ (spot check) สาขาที่เกินแนวโน้มหรือปริมาณหนี้ผิดนัดและมีปัญหาเกินเป้าหมายที่กำหนด และกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อวัดผลการประกอบด้านการสินเชื่อการเกษตรของสาขา เช่น

1.1 อัตราผลการตอบแทนของสาขา จะต้องไม่ต่ำกว่าผลตอบแทนรวมของแต่ละภาค

1.2 อัตราร้อยละของดอกเบี้ยค้างชำระต่อภาระหนี้สินเชื่อเกษตรจะต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 75 ของดอกเบี้ยที่ชำระต่อภาระหนี้สินเชื่อเกษตรรวมในแต่ละภาค

1.3 การเรียกเก็บดอกเบี้ยค้างชำระสาขาที่เปิดดำเนินการ 5 ปีขึ้นไปต้องมีผลการเรียกเก็บดอกเบี้ยค้างชำระไม่ต่ำกว่าร้อยละ 55 สาขาที่เปิดดำเนินการไม่ถึง 5 ปี ต้องมีผลการเรียกเก็บดอกเบี้ยค้างชำระไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

2. ด้านแก้ไขหนี้ ธนาคารจะมีการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์วัดผลในการแก้ไขหนี้ เช่น

2.1 แก้ไขหนี้ผิดนัดและหนี้มีปัญหาทุกราย โดยมีเกณฑ์วัดผลไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณหนี้ผิดนัดและหนี้มีปัญหาปีก่อน

2.2 ลดปริมาณหนี้มีปัญหาให้มากที่สุดหรืออย่างน้อยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของหนี้มีปัญหาปีก่อน ซึ่งฝ่ายสินเชื่อเกษตรจะส่งเจ้าหน้าที่ออกติดตามแก้ไขร่วมมือกับสาขา ทั้งนี้จะเน้นกลุ่มลูกหนี้มีปัญหาเกิน 1 ล้านบาท เป็นลำดับแรก

การวางแผนและติดตามแก้ไขหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

1. จัดลำดับการติดตามหนี้ มีการแยกลูกหนี้ออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามมาตรฐานชั้นหนี้ (ตารางที่ 5) ดังนี้

ตารางที่ 5 คำจำกัดความของชั้นหนี้

ชั้นหนี้	บัญชี LOAN	บัญชี O/D	CRD. ตัวเงิน และอื่น ๆ
หนี้ต่ำกว่า มาตรฐาน	- ผิดนัด เงินต้น / ดอกเบี้ย 1 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี	- บัญชีหยุดการเคลื่อนไหว ตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ไม่เกิน 1 ปี	ครบกำหนดชำระ ไม่เกิน 180 วัน
หนี้สงสัย จะสูญ	- ผิดนัด เงินต้น / ดอกเบี้ย ตั้งแต่ 1 – 5 ปี	- บัญชีหยุดการเคลื่อนไหว ตั้งแต่ 1 – 5 ปี	ครบกำหนดชำระ 180 วันขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี
หนี้สูญ	- ผิดนัด เงินต้น / ดอกเบี้ย ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป	- บัญชีหยุดการเคลื่อนไหว ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป	ครบกำหนดชำระ เกิน 1 ปี ขึ้นไป
หนี้มาตรฐาน	คือ หนี้ที่ไม่ได้อยู่ในชั้นหนี้ข้างต้น		

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

กลุ่ม ก กลุ่มลูกหนี้ที่ยังมีกิจการ หลักประกันค้ำหนี้ คาดว่ามีโอกาสชำระหนี้ได้ จัดลำดับการติดตามเป็นอันดับแรกและควรออกติดตามอย่างใกล้ชิดทุกราย

กลุ่ม ข กลุ่มลูกหนี้ที่สาขาคาดว่า จะโอนเข้าตามเวลาที่กำหนด (past due) สาขาจะต้องติดตามทุกรายเพื่อเสนอแนวทางที่จะยุติหนี้ก่อนก่อนเสนอขออนุมัติโอนเข้า ลูกหนี้อาจจะขอรอขาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพย์สินหรือลดหย่อนหนี้หรือในที่สุดสาขาต้อง ขออนุมัติดำเนินคดีเพื่อลดความเสียหายธนาคารมากที่สุด

กลุ่ม ค กลุ่มลูกหนี้ที่คาดว่าจะดำเนินคดี เป็นกลุ่มลูกหนี้ที่สาขาจะต้องตัดสินใจดำเนินการอย่างเฉียบขาดในการยุติหนี้ โดยขออนุมัติดำเนินคดี ทั้งนี้สาขาต้องเลือกพิจารณาเป็นบางรายการในการอนุมัติดำเนินคดี โดยพิจารณาในรายที่จะมีผลในทางปฏิบัติมากที่สุด เช่นทรัพย์สินที่สภาพคล่องในการขายสูง มีผลในทางจิตวิทยาที่จะช่วยกระตุ้นให้ลูกหนี้ใกล้เคียงมีความตื่นตัวในการชำระสูง ป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับธนาคาร

กลุ่ม ง กลุ่มลูกหนี้บุคคลค่าประกัน เป็นกลุ่มหนี้ที่ธนาคารเสี่ยงกับความเสียหายมากที่สุด ถ้าสามารถเร่งรัดให้ชำระคืนได้หรือเพิ่มหลักประกันจะต้องรีบดำเนินการ แต่หากแก้ไขไม่ได้ อาจขอลดหย่อนดอกเบี้ยตามเกณฑ์ที่ธนาคารให้ถือปฏิบัติ เพื่อลดความเสียหายของธนาคาร

2.วางแผนการติดตามแก้ไขหนี้

เมื่อสาขาเข้าสู่สภาพลักษณะหนี้และจัดลำดับการติดตามแล้ว สาขาสามารถจัดทำแผนไว้ว่าในแต่ละไตรมาสจะแก้ไขหนี้กี่ราย จำนวนเงินเท่าใด แก้ไขโดยวิธีใด โดยจัดทำเป้าหมายและแผนการแก้ไขหนี้มีปัญหาขึ้นเพื่อที่สาขาจะใช้ในการติดตามแก้ไขร่วมกับสาขาด้วย

3. สรุปผลการติดตามแก้ไขหนี้

เมื่อสาขาออกติดตามแก้ไขหนี้แต่ละราย ให้สรุปผลการสอบทานสินเชื่อตามแบบฟอร์มผลการสอบทานสินเชื่อ เพื่อรู้จักการลูกหนี้ สาเหตุที่เป็นหนี้ มีปัญหา แนวทางแก้ไข หลักประกันผลการยุติหนี้โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด

วิธีปฏิบัติเพื่อแก้ไขลูกหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีปัญหา

หลังจากที่ได้มีการประเมินค่าสินเชื่อ (credit appraisal) จนสามารถทราบสาเหตุของปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ ขึ้นตอนต่อไปจะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สินเชื่อ หรือหน่วยปฏิบัติการแก้ไขลูกหนี้มีปัญหาที่กำหนดวิธีฟื้นฟูหนี้เสียให้กลับเป็นหนี้ที่ดี หรือกำหนดวิธีที่จะติดตามหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยให้ หดหรือมากที่สุด ซึ่งจะวิธีดำเนินการอยู่ 2 ประการด้วยกัน คือ

การทดลองแก้ไข (workout) ได้แก่ วิธีการแก้ปัญหาที่จะทำให้ธุรกิจของลูกค้ำหลุดพ้นจากปัญหาและดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะต้องวิเคราะห์เชื่อได้ว่า เมื่อได้กำหนดมาตรการการแก้ปัญหาไปอย่างใดแล้วธุรกิจของลูกค้ำจะสามารถดำเนินการต่อไปได้และสามารถชำระหนี้ธนาคารได้ในที่สุดวิธีดำเนินการแบบ workout นี้ส่วนใหญ่เมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาชั่วคราวที่ธุรกิจอาจจะได้รับผลกระทบมาจากปัจจัยภายนอก และ/หรืออาจเกิดจากตัว

ลูกหนี้มีปัญหาเอง แต่พอมีทางที่ธนาคารจะเยียวยารักษาตามสาเหตุของปัญหานั้น ๆ ได้ ซึ่งในกรณีนี้จะดำเนินการอย่างไรอย่างหนึ่งตามความเหมาะสมดังต่อไปนี้

1. แปลงหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว ลูกหนี้บางรายอาจมีการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร (fixed asset) มาก และแหล่งที่มาของต้นทุนส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนระยะสั้น จึงทำให้เกิดปัญหาสภาพคล่องจึงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ระยะสั้นได้ทันตามกฎหมาย เพราะเงินทุนได้จมไปในสินทรัพย์ถาวรมากแต่ไม่มีปัญหาทางด้านการบริหาร การผลิต การขาย การตลาด และการทำกำไร การแก้ไขจึงมีเพียงการทำให้สภาพคล่องของธุรกิจดีขึ้น โดยธนาคารจะให้การช่วยเหลือแปลงหนี้ที่ครบกำหนดในระยะเวลาสั้นให้เป็นหนี้ระยะยาว

2. การให้ลูกหนี้เพิ่มทุน ธนาคารจะแนะนำให้ลูกหนี้เพิ่มทุนเมื่อเห็นว่าธุรกิจของลูกหนี้ขาดทุนจนไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้

2.1 เพิ่มทุน โดยการขายหุ้นเดิม

2.2 เพิ่มทุน โดยการแปลงหนี้เป็นทุน

3. ขยายวงเงินสินเชื่อ ลูกหนี้บางรายโอกาสอันยากที่จะขยายธุรกิจ แต่การวางแผนทางการเงินไม่ดีพอ จึงเกิดปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน เมื่อกิจการขยายไปได้ระยะหนึ่งซึ่งธนาคารอาจจะแนะนำให้ ลูกหนี้เพิ่มทุนตามวิธีที่ 2 ถ้าไม่พอธนาคารจะพิจารณาขยายวงเงิน

4. ยืดเวลาชำระหนี้ ในบางกรณีการใช้มาตรการเพิ่มทุนและการขยายวงเงินสินเชื่อยังไม่อาจแก้ ปัญหาชำระหนี้ (ability to pay) ได้ที่ ธนาคารอาจจำเป็นต้องผ่อนผันให้ลูกหนี้อายัดเวลาชำระหนี้ ออกไปซึ่งกระทำได้หลายวิธี เช่น

4.1 ให้ปลอดชำระหนี้

4.2 เปลี่ยนระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ให้

4.3 กำหนดระยะเวลาปลอดหนี้

4.4 ใช้วิธีประเมินฐานะ

5. ลดดอกเบี้ยหรืองดคิดดอกเบี้ย กรณีส่วนใหญ่ธนาคารจะนำมาใช้เมื่อลูกหนี้มีปัญหาหนัก และจะนำมาใช้เมื่อจำเป็นจริง ๆ เท่านั้น

6. แก้ไขช่วยบริหารหรือควบคุมกิจการ ในกรณีลูกหนี้มีปัญหาทางด้านขาดประสิทธิภาพในการการบริหาร เช่นการเงิน การตลาด การผลิต อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ทำให้ขาดสภาพคล่องหรือขาดทุนทุกปี วิธีการแก้ไขจะต้องปรับปรุงระบบและกลไกการบริหารที่บกพร่องนั้นให้เข้ารูปโดยเร็ว ซึ่งวิธีการที่ได้ผลก็คือ ธนาคารจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์เข้าไปเป็นที่ปรึกษาหรือช่วยบริหารงาน หรือช่วยสรรหาบุคคลที่มีความสามารถเข้าไปช่วยบริหารงาน หรือควบคุมกิจการเพื่อปรับปรุงและควบคุมจุดบกพร่องหรือการรั่วไหลต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ (reorganization) จะกระทำเมื่อธนาคารเห็นว่าถ้าขึ้นปล่อยให้ลูกหนี้บริหารงานไปในลักษณะเดิม โอกาสฟื้นฟูกิจการเพื่อให้ชำระหนี้ได้จะกระทำได้อย่าง ธนาคารอาจจะต้องเข้าช่วยใกล้เคียงและขอให้การจัดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรใหม่ทั้งนี้อาจจะรวมถึงการเปลี่ยนแปลงกรรมการ ผู้บริหารและการจัดระบบบริหารใหม่ โดยจะมุ่งไปที่ประสิทธิภาพการบริหารและการควบคุมด้านการเงินเป็นวัตถุประสงค์สำคัญ

8. การรับโอนหุ้นบุริมสิทธิ์ เป็นมาตรการสำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ให้กับธนาคารและไม่ มีหลักประกันหรือมีหลักประกันแต่ไม่คุ้มกับมูลหนี้ ธนาคารอาจจะต้องมีข้อเสนอที่ดีเพื่อจูงใจให้ลูกหนี้โยกย้ายหลักประกัน หรือหรือถ้าจะไม่มีโยกย้ายหลักประกัน อาจจะเจรจาขอให้ลูกหนี้ยินยอมจดทะเบียนจำนองหรือจำนำให้ธนาคารมีบุริมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้นเป็นอันดับ 2 หรืออันดับ 3 ก็ได้

การชำระหนี้ (liquidation) ได้แก่วิธีดำเนินการขึ้นต่อจาก workout ที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวหรือธนาคารได้ วิเคราะห์เห็นว่า ปัญหาของลูกหนี้อยู่ในขั้นวิกฤต ไม่สามารถจะเยียวยาหรือช่วยเหลือตามวิธี workout ได้ หรือพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเห็นว่า ลูกหนี้ไม่มีความสามารถชำระหนี้ (willing to pay) หรือขาดความพยายามที่จะชำระหนี้มีการหาวิธีหรือหลีกเลี่ยงวิธีต่าง ๆ ซึ่งในกรณีดังนี้ธนาคารจะต้องใช้วิธีเรียกเก็บหนี้คืนอย่างเข้มงวดตามที่เห็นเหมาะสมและจำเป็นตามมาตรการไต่มาตรการหนึ่งดังนี้

1. ลดเงินเดือน เป็นมาตรการในการประนอมหนี้ ในกรณีลูกหนี้ไม่สามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้ และทรัพย์สินของลูกหนี้เมื่อขายแล้วไม่พอชำระหนี้ส่วนใหญ่ด้านผู้ค้าประกัน ไม่มีความสามารถที่จะรับภาระหนี้ได้ทั้งหมดเมื่อเป็นดังนี้ธนาคารก็จำเป็นที่จะต้องมีการประนอมหนี้โดยการงดคิดดอกเบี้ยและยอมชำระหนี้เงินต้นตามที่ลูกหนี้และผู้เกี่ยวข้องจะสามารถชำระหนี้ได้มากที่สุด

2. การแยกความรับผิดชอบ เป็นการแยกหนี้ไปยังผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในหนี้ของลูกหนี้

3. การรับโอนทรัพย์สินเชื่อเพื่อชำระหนี้ ในกรณีที่ลูกหนี้และผู้ค้าประกันหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมรับผิดชอบใช้หนี้ ไม่มีความสามารถชำระหนี้ (ability to pay) แต่มีทรัพย์สิน เช่นที่ดิน อาคารเครื่องจักร ฯลฯ และลูกหนี้ได้แสดงเจตนาที่จะโอนหนี้ โดยมีการตีราคาที่เหมาะสมผลธนาคารก็ควรรับโอนทรัพย์สินเหล่านั้นมาชำระหนี้ทันที

4. การยินยอมรับชำระหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้ที่รายอื่น เป็นกรณีที่ลูกหนี้รายอื่น ๆ อยู่ด้วยและธนาคารไม่ได้มีบุริมสิทธิ์เหนือทรัพย์สินใด ๆ ของลูกหนี้ธนาคารก็อาจจำเป็นต้องยินยอมชำระหนี้ร่วมกับเจ้าหนี้ที่รายอื่น ๆ

5. การดำเนินคดี เป็นมาตรการสุดท้ายที่ธนาคารจะดำเนินการกับลูกหนี้ที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือลูกหนี้ที่ไม่มีหนทางประนีประนอมให้ชำระหนี้ ธนาคารจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ยุติธรรมดำเนินคดีกับลูกหนี้และผู้ค้ำประกันหรือผู้เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ผลการศึกษา

ผลการดำเนินงานในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

จากการศึกษาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ผลการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ปรากฏว่าธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และมีการขยายกลุ่มเป้าหมายในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรกว้างขึ้น โดยการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรในแต่ละประเภทมีสัดส่วนที่แตกต่างกันไปถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2542 และปี พ.ศ. 2543 จะมีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ลดลงเนื่องจากการประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศในปี พ.ศ. 2540 ก็ตามแต่ก็มีปริมาณสินเชื่อที่ลดลงเพียงเล็กน้อย

จากปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ธนาคารพาณิชย์ได้มีการให้บริการแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี ปรากฏว่ามีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ธนาคารพาณิชย์ได้ดำเนินการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ถึง ปี พ.ศ. 2543 แยกเป็นดังนี้

1. ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ที่ได้มีการให้กับผู้กู้ประเภทบุคคลและนิติบุคคล (ตารางที่ 6) มีสัดส่วนร้อยละ 23.3 จากปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมด โดยแบ่งเป็น การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรโดยตรงเช่น ชาวนา ชาวประมงร้อยละ 22.17 กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ร้อยละ 1.01 กลุ่มแรงงานไทยไปยังต่างประเทศร้อยละ 0.12 โดยธนาคารพาณิชย์เริ่มต้นให้สินเชื่อในกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ และกลุ่มแรงงานไทยไปยังต่างประเทศในปี พ.ศ. 2532

2. ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ที่มีการให้กับผู้กู้ประเภทสถานประกอบการ (ตารางที่ 7) มีสัดส่วนร้อยละ 26.46 โดยแบ่งเป็น ให้กู้แก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมร้อยละ 12.11 นิคมอุตสาหกรรมร้อยละ 1.40 โดยเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2534 ผลผลิตทางการเกษตรทั้งการ ค้าส่งซึ่งเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2534 ร้อยละ 6.39 และการส่งออกที่เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2535 ร้อยละ 6.56

ตารางที่ 6 ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทรายบุคคลและนิติบุคคล (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ประเภทลูกหนี้		
	เกษตรกร	สหกรณ์ออมทรัพย์	แรงงานไทยไปยัง ต่างประเทศ
2530	45,837.80		
2531	56,764.80		
2532	73,634.70	4,082.20	683.40
2533	98,106.60	4,963.90	460.50
2534	115,736.90	5,220.90	368.90
2535	130,999.90	8,199.70	394.20
2536	146,994.70	10,004.10	437.00
2537	149,945.20	9,443.00	611.00
2538	155,697.20	12,456.90	647.50
2539	159,236.70	10,744.80	847.00
2540	156,667.30	7,921.60	340.70
2541	148,314.80	2,833.40	893.00
2542	133,819.00	684.50	1,333.00
2543	123,470.00	450.00	1,868.00
รวม	1,695,225.60	77,005.00	8,884.20

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

3. ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ที่ให้กับผู้กู้ประเภทธุรกิจ (ตารางที่ 8) เป็นสัดส่วนร้อยละ 48.72 โดยแบ่งเป็น กลุ่มเป้าหมายใหม่ที่เพิ่งจะเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2536 ร้อยละ 22.54 และธุรกิจเกษตรร้อยละ 26.18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทสถานประกอบการ (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ประเภทลูกหนี้			
	อุตสาหกรรม ขนาดย่อม	นิคมอุตสาหกรรม	ผลิตผลทางการเกษตร	
			การค้าส่ง	การส่งออก
2530	10,026.00			
2531	16,445.90			
2532	27,492.80			
2533	37,802.60			
2534	46,109.20	5,690.30	23,081.00	
2535	55,944.10	4,401.00	32,651.70	36,280.20
2536	70,190.00	5,038.80	39,256.60	46,640.10
2537	79,338.40	5,029.00	43,686.90	54,131.60
2538	92,859.30	3,845.80	55,717.00	64,382.40
2539	103,616.80	5,418.10	57,277.80	65,695.90
2540	105,715.20	7,910.00	60,471.80	80,534.70
2541	104,091.00	10,394.20	57,601.60	71,570.60
2542	91,157.00	8,457.00	54,660.80	77,759.60
2543	85,477.00	4,659.00	50,677.00	64,580.00
รวม	926,265.30	60,843.20	475,082.20	561,575.10

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

4. ธนาคารพาณิชย์มีการนำเงินสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่เหลือจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างเต็มที่แล้วแต่ยังไม่ครบตามกำหนดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยบังคับไปฝากยังธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ตารางที่ 1) เป็นจำนวนร้อยละ 1.52 ของปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรทั้งหมดซึ่งธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเงินที่นำไปฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีปริมาณน้อยลงทุกปี และมีปริมาณเป็นศูนย์ในปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแยกตามประเภทธุรกิจ (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ประเภทลูกหนี้	
	กลุ่มเป้าหมายใหม่	ธุรกิจเกษตร
2530		48,952.60
2531		58,406.20
2532		70,432.80
2533		81,638.40
2534		99,269.80
2535		114,760.30
2536	35,529.20	130,738.70
2537	92,311.00	143,206.70
2538	175,614.00	178,740.30
2539	235,339.10	196,202.80
2540	275,246.40	229,685.40
2541	324,081.30	218,401.90
2542	309,004.00	229,567.00
2543	276,522.00	202,175.00
รวม	1,723,647.00	2,002,177.90

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

การวิเคราะห์ผลสมการถดถอยแบบพหุคูณ

การศึกษาศมการถดถอยแบบพหุคูณ โดยการใช้โปรแกรม SPSS ซึ่งใช้ตัวแปรคือ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตร และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ปรากฏว่าที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นั้นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรมี 2 ปัจจัยคือปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์และปริมาณ GDPของภาคการเกษตร

$$\text{สมการที่ได้จากการศึกษาสหสัมพันธ์คือ } Y = 0.118X_1 + 1.379 X_2 - 307773.49$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สหสัมพันธ์ (correlation) ค่า R จากผลการศึกษาปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์และปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรมีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นในสมการร้อยละ 99

Multiple Coefficient of Determination (ค่า R^2) สมการที่ได้สามารถนำไปพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร ได้ร้อยละ 99 เช่นกัน

สมการมีการปรับจากการใช้ตัวแปร 3 ตัวให้เหลือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพียง 2 ตัวคือ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์และปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรแล้วสามารถใช้ได้ (adjusted R square) ร้อยละ 98

การทดสอบสัมประสิทธิ์ตัวแปรอิสระที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าคงที่มีค่า t-test เท่ากับ - 6.097 มีค่า P-value เท่ากับ 0.00 น้อยกว่า 0.05 ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์มีค่า t-test เท่ากับ 6.960 มีค่า P-value เท่ากับ 0.00 น้อยกว่า 0.05 ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรมีค่า t-test เท่ากับ 6.015 มีค่า P-value เท่ากับ 0.00 น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าทั้งค่าคงที่ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์และปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรค่าทดสอบสัมประสิทธิ์ของค่าคงที่ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์และปริมาณ GDP ของภาคการเกษตร ไม่มีค่าเท่ากับ ศูนย์

การวิเคราะห์ ANOVA สมการถดถอยแบบพหุคูณที่ได้มีค่า F-test เท่ากับ 438.807 ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สมการมีค่า P-value เท่ากับ 0.00 น้อยกว่า 0.05 แสดงว่าสมการถดถอยแบบพหุคูณที่ได้สามารถอธิบายและนำไปพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้

การตรวจสอบปัญหา Multicollinearity โดยเลือกวิธีพิจารณาจาก Variance Inflation Factor (VIF) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ค่า VIF เท่ากับ 5.474 มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าไม่มีปัญหา Multicollinearity เกิดขึ้น

การตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบ การวิเคราะห์ปัญหา Autocorrelation โดยใช้ Durbin-Watson Statistic ค่า DW ที่ได้จากการวิเคราะห์เท่ากับ 1.809 ค่า DW ที่ได้จากการเปิดตาราง d_1 เท่ากับ 1.06 d_u เท่ากับ 1.33 ค่า DW ที่ได้จากการวิเคราะห์ตกอยู่ระหว่าง d_u กับ $4-d_u$ ดังนั้นไม่เกิดปัญหาความผิดพลาดมีความสัมพันธ์กันเองสูง หรือปัญหา Autocorrelation

ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร

ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์

ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์โดยตรง และมีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยตรงในทิศทางที่เป็นบวก นั่นคือเมื่อปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์มีปริมาณเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาทปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรก็จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น 112,000 บาท จากความสัมพันธ์เชิงบวก ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์นั้นมีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ถึงร้อยละ 97.3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2543 มีปริมาณเงินฝากทั้งระบบเฉลี่ยต่อปีประมาณ 2,734,029 ล้านบาทและปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี (ตารางที่ 9) ยกเว้นปี พ.ศ. 2542 ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรลดลงแต่ก็มีปริมาณเพียงเล็กน้อย ซึ่งในปี พ.ศ. 2543 ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรกลับเพิ่มขึ้นอีกครั้ง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยการทดสอบ t-test นั้นสามารถสรุปได้ว่าปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์นำไปใช้ในการพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในสมการถดถอยแบบพหุคูณ ได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากการศึกษานี้ทำให้เห็นว่าปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ทั้งนี้อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ข้อบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีนโยบายสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์บังคับให้ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากทั้งหมดดังนั้นเมื่อธนาคารพาณิชย์มียอดเงินฝากทั้งระบบเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้มีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในทางตรงกันข้ามถ้าปีใดที่ยอดเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบลดลง ก็ย่อมส่งผลให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ลดลง ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการในการระดมเงินฝากให้มาก เพื่อที่จะได้มีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่เพียงพอในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของภาคการเกษตรตามปัญหาของการศึกษา เพราะปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์เป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่สำคัญและมีผลโดยตรงต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ตารางที่ 9 ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ปี พ.ศ. 2530-2543 (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินฝากทั้งระบบ ของธนาคารพาณิชย์
2530	7,476,539
2531	8,883,469
2532	1,127,185
2533	1,432,736
2534	1,740,141
2535	2,024,097
2536	2,414,525
2537	2,713,404
2538	3,161,515
2539	3,610,284
2540	4,228,980
2541	4,663,842
2542	4,640,485
2543	4,883,209

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

ผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นของภาคการเกษตร

เป็นการใช้ค่าผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้นของภาคการเกษตร (gross domestic product: GDP) เพื่อทดสอบการขยายตัวของภาคการเกษตรมีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ GDP ภาคการเกษตรมีความสัมพันธ์โดยตรงกับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรคนที่ศทางที่เป็นบวกคือ เมื่อปริมาณ GDP ภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาทปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้น 1,370,000 บาท GDP ของภาคการเกษตรมีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรร้อยละ 96.60 ตั้งแต่ปี พ.ศ 2530 – 2543 มีปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรเฉลี่ย 380,001.4 ล้านบาท และปริมาณGDPของภาคการเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี (ตารางที่ 10) ยกเว้นในปี พ.ศ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2542 และปี พ.ศ. 2543 ที่ GDP ของภาคการเกษตรมีปริมาณลดลงเนื่องมาจากปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจตกต่ำ ปัญหาจากภัยธรรมชาติเช่น น้ำท่วม ทำให้การผลิตทางการเกษตรลดลง ผลผลิตทางการเกษตรได้รับผลกระทบจากราคาผลผลิตที่ตกต่ำ โดยเฉพาะราคาผลผลิตในประเทศ ถึงแม้จะทำให้เกิดการส่งออกได้มากก็ตาม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 การทดสอบ t-test สามารถสรุปได้ว่าปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรสามารถนำไปพยากรณ์ปริมาณสินค้าเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในสมการถดถอยแบบพหุคูณได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 10 ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรปี พ.ศ. 2530-2543 (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตร
2530	204,521
2531	252,346
2532	279,947
2533	272,935
2534	317,085
2535	348,127
2536	329,878
2537	392,496
2538	469,426
2539	510,400
2540	541,864
2541	520,687
2542	447,059
2543	433,249

ที่มา: (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2543)

จากการศึกษานี้สามารถสรุปได้ว่าปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรมีผลต่อปริมาณสินค้าเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์โดยตรง ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรเป็นตัวที่เราใช้วัดการขยายตัวของภาคการเกษตรดังนั้นเมื่อการขยายตัวของภาคการเกษตรมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการในการใช้เงินทุนในภาคการเกษตรย่อมมีสูงขึ้นเช่นกัน ส่งผลไปยังปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะต้องมียอดที่เพิ่มขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการของการขยายตัวในภาคการเกษตร ธนาคารพาณิชย์จึงต้องมีการเตรียมความพร้อม และมีมาตรการที่จะรองรับการขยายตัวของภาคการเกษตรทางด้านเงินทุนที่จะให้ความช่วยเหลือภาคการเกษตร ให้มีเงินทุนที่เพียงพอโดยใช้มาตรการต่าง ๆ ที่จะทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพิ่มขึ้นรวมถึงการมีการส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ แก่ภาคการเกษตรในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปด้วยเพราะปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรเป็นเครื่องชี้วัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่สำคัญตัวหนึ่งเช่นกัน และยังเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์จากการศึกษาที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นั้นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรแต่อย่างใด อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์จะสูงหรือต่ำก็ไม่ทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเปลี่ยนแปลงทั้งนี้สืบเนื่องมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์นั้นมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (ตารางที่ 11) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530-2543 มีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์เฉลี่ยร้อยละ 12.19 บาทต่อปี โดยมีอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ต่ำสุดในปี พ.ศ. 2543 คือ ร้อยละ 7.75 บาทต่อปีเนื่องมาจากการตกต่ำและวิกฤตทางเศรษฐกิจของประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์สูงสุดในปี พ.ศ. 2533 คือ ร้อยละ 16.5 บาทต่อปี อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถนำไปพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ได้ผลการทดสอบ t-test ที่ระดับนัยสำคัญนั้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ไม่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรและไม่สามารถนำไปทำการถดถอยแบบพหุคูณได้ การที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไม่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ก็เพราะว่าอัตราดอกเบี้ยนั้นมีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาอีกทั้งยังมีปัจจัยภายนอกหลายอย่างที่ไม่สามารถควบคุมได้มีผลกระทบต่ออัตราดอกเบี้ยเช่น อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ยของธนาคารต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในระบบของธนาคารพาณิชย์ จึงทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจนไม่สามารถนำมาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 11 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ปี พ.ศ. 2530-2543

ปี พ.ศ.	อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (ร้อยละต่อปี)
2530	11.50
2533	12.00
2532	12.50
2533	16.50
2534	14.00
2535	11.50
2536	10.50
2537	11.50
2538	13.50
2539	13.25
2540	15.25
2541	12.00
2542	8.50
2543	7.75

ที่มา: (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2543)

ปัญหาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

ในการที่จะปรับโครงสร้างทางการผลิต ต้องอาศัยเงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญแต่โดยลำพังตัวเกษตรกรเองแล้วคงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีความรู้ที่น้อย ในขณะที่ตัวกันสถาบันการเงินภาคเอกชนก็ขาดความสนใจที่จะสินเชื่อประเภทนี้ เพราะแม้แต่ตระหนักดีว่าการให้สินเชื่อแก่กลุ่มเป้าหมายนี้จะก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมสูงแต่ในเชิงธุรกิจก็ให้ผลประโยชน์ส่วนตนต่ำกว่าสินเชื่อประเภทอื่น ในอดีตที่ผ่านมาทางการในหลายประเทศได้เข้าแทรกแซงกลไกตลาด แต่วิธีการใช้เงินอุดหนุนแก่ภาคเกษตรที่มีปัญหาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาที่ขาดแคลนเงินทุนดำเนินการในการปฏิบัติจึงได้มีการใช้มาตรการบังคับในการจัดสรรสินเชื่อแทนหรือเสริม ไปด้วยมาตรการที่ให้สิ่งจูงใจ เช่น การอนุญาตให้เปิดสาขา การเพิ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วงเงิน (refinance) และมาตรการลงโทษ เช่น การนำเงินฝากธนาคารกลางโดยไม่ได้รับดอกเบี้ยหรือ นำเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตร โดยได้รับดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราปกติควบคู่กันไปด้วย อาจสรุป ปัญหาในการให้สินเชื่อแก่ เกษตรได้ดังนี้

1. ปัญหาของเกษตรกร

1.1 เกษตรกรมีรายได้น้อยไม่แน่นอน เพราะผลผลิตมักขึ้นอยู่กับธรรมชาติ และราคา ตลาดในประเทศไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงตามภาวะตลาดโลก

1.2 เกษตรส่วนใหญ่ขาดการศึกษา ไม่มีวินัยทางการเงิน จึงมีการใช้เงินกู้ผิด ประเภท

1.3 เกษตรได้รับสินเชื่อซ้ำซ้อน จนอาจเกิดความสามารถในการผ่อนชำระเช่น ได้รับจาก ธกส. และนายทุนท้องถิ่นทำให้เกิดปัญหาในการชำระหนี้สิน

1.4 เกษตรไม่มีที่ดินหรือหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันเงินกู้ จึงได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากสถาบันการเงินค่อนข้างน้อยกว่าธุรกิจประเภทอื่น

2. ปัญหาของธนาคารพาณิชย์

2.1 สาขาธนาคารพาณิชย์มักขาดแคลนบุคลากรด้านสินเชื่อ ส่วนใหญ่มีแห่งละ 1-2 คน และทำหน้าที่ในการพิจารณาให้สินเชื่อทุประเภท จึงขาดความชำนาญพิเศษเฉพาะสินเชื่อ ประเภทนี้

2.2 เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีฐานะต่ำกว่าลูกค้ากลุ่มอื่นและมีแหล่งประกอบการในธุรกิจห่างไกล ธนาคารพาณิชย์จึงให้ความสนใจน้อยกว่าลูกค้าที่ทำธุรกิจประเภทอื่น เช่น ค้าขายหรือประกอบการโรงงาน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะการให้สินเชื่อเกษตรกรธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายลี้ซัดกับลูกค้ามากเป็นพิเศษจึงเป็นเหตุให้มีค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงในการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ การติดตามฐานะการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ และการเรียกเก็บหนี้

2.3 กรณีนี้มีปัญหาติดตามหนี้ยาก

2.4 ผู้จัดการสาขาธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีอำนาจในการอนุมัติวงเงินการให้สินเชื่อจำกัด จึงทำให้ขั้นตอนการอนุมัติบางครั้งล่าช้าและไม่คล่องตัว

2.5 การให้สินเชื่อเกษตรกรบางพื้นที่มีคู่แข่งมาก นอกจากสาขาธนาคารพาณิชย์ ด้วยกันเองแล้วยังมี ธกส. ตลอดจนนายทุนเงินกู้ที่ให้กู้ยืม โดยวิธีตกเขี้ยว

แนวทางแก้ไขปัญหาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์

1. แนวทางการแก้ไขปัญหของเกษตรกรที่ เป็นผู้กู้ยืมสินเชื่อเพื่อการเกษตร

1.1 การให้ความช่วยเหลือโดยการจัดทำโครงการที่ช่วยส่งเสริม และสนับสนุน ภาคการเกษตร โดยเฉพาะตัวเกษตรกรเองให้เกษตรกรมีรายได้ที่แน่นอน หรือมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

1.2 รัฐบาลต้องมีการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ชัดเจน ในเรื่องการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร และมีการช่วยเหลือทางด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร โดยต้องให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจัง และต่อเนื่องสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องราคาผลผลิต ได้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ตกต่ำ

1.3 ธนาคารพาณิชย์ควรมีนโยบาย โดยการจัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมทางการให้การศึกษา หรือความรู้แก่เกษตรกรผู้ใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการนำเงินสินเชื่อเพื่อการเกษตรไปใช้อย่างถูกวิธี มีวินัยในการใช้เงินกู้ ใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ดำเนินการขอกู้

1.4 มีการดำเนินการหามาตรการ เพื่อป้องกันการขอสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ซ้ำซ้อน เพราะจะเกิดปัญหาในการชำระหนี้ของเกษตรกรตามมาภายหลังเช่น การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีการดำเนินงานในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรด้านตัวเกษตรกรผู้กู้ ซึ่งอาจแบ่งเป็นเขตหากมีการขอกู้ซ้ำซ้อนก็อาจจะของการให้กู้ และทำการชี้แจงให้เกษตรกร ได้เข้าใจเกี่ยวกับมาตรการที่ดำเนินการอยู่

2. แนวทางแก้ไขปัญหของธนาคารพาณิชย์เกี่ยวกับการจัดการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

2.1 ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการเพิ่มจำนวนบุคลากรทางด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร ให้มีความเพียงพอต่อการอำนวยความสะดวกและการจัดการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ เพราะบุคลากรทางด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอในการพิจารณาสินเชื่อเพื่อการเกษตรและการติดตามหนี้จากเกษตรกรผู้กู้ อีกทั้งธนาคารพาณิชย์ต้องมีการเพิ่มศักยภาพในการให้ สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่บุคลากรของธนาคารเองให้มีความสามารถและความชำนาญในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรผู้ขอใช้บริการ

2.2 ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความสนใจและใส่ใจเกษตรกรผู้ขอกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างใกล้ชิด ซิดเป็นพิเศษ มีการให้ความสนใจและเอาใจใส่ โดยให้มีเครือข่ายของธนาคารที่เชื่อมโยงไปยังเกษตรกรอย่างใกล้ชิดเพื่อช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์จากเกษตรกร อีกทั้งยังต้องมีการเพิ่มมาตรการและค่าใช้จ่ายในการจัด

การสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้เพิ่มขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง

2.3 มีการติดตามหนี้สินของธนาคารอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้เสียติดตามมาภายหลัง

2.4 การเพิ่มอำนาจในการอนุมัติวงเงินสินเชื่อเพื่อการเกษตรแก่ผู้จัดการสาขาเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและมีความคล่องตัวในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรทำให้การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5 ธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการ และการจัดการสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่มีประสิทธิภาพ มีการวางแผนเพื่อรองรับความต้องการใช้สินเชื่อเพื่อการเกษตร และเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างทันทั่วถึง มีการพัฒนาระบบการจัดการสินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพราะนับวันความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรยิ่งเพิ่มมากขึ้นและมีการขยายกลุ่มเป้าหมายในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรกว้างมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการควบคุมการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างแน่นนอน มีการติดตามสินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างใกล้ชิด

2.6 ธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการในการจูงใจให้เกษตรกรมาใช้บริการเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเช่น การความยืดหยุ่นด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่มีความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างแท้จริงเช่น การยืดหยุ่นด้านหลักประกันเงินกู้ การผ่อนชำระดอกเบี้ยเงินกู้ และเงินต้น เพื่อให้เกษตรกรมีเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน เกิดสภาพคล่องในการดำเนินงาน และมีเงินที่จะชำระหนี้สินแล้วหันมาใช้มาตรการที่เข้มงวดในการติดตามและเอาใจใส่เกษตรกรผู้กู้ในการนำเงินกู้ไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถชำระหนี้คืนสู่ธนาคารพาณิชย์ได้

การพยากรณ์และแนวโน้มปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร

สมการที่ได้จากการศึกษาสหสัมพันธ์คือ $Y = 0.118X_1 + 1.379 X_2 - 307773.49$

การพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในปี พ.ศ. 2544-2550 โดยการใช้ตัวเลขแทนค่า X_1 , X_2 จากการใช้ Moving average แบบถ่วงน้ำหนัก โดยแทนค่าต่าง ๆ ดังนี้ (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 การพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	ปริมาณเงินฝากทั้งระบบ ของธนาคารพาณิชย์ (X_1)	ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตร (X_2)	ปริมาณสินเชื่อ เพื่อการเกษตร (Y)
2541	4,663,842.00	520,687.00	938,201.80
2542	4,640,485.00	447,059.00	906,441.90
2543	4,883,209.00	433,249.00	809,878.00
2544	4,766,518.40	454,879.60	881,954.60
2545	4,777,808.90	452,826.30	880,455.40
2546	4,395,501.77	449,526.80	830,793.20
2547	4,584,397.24	454,587.20	860,061.20
2548	4,566,410.80	451,217.70	853,292.20
2549	4,537,624.92	450,990.40	849,582.00
2550	4,555,615.15	451,178.00	851,963.50

จากตัวเลขการพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ (ตารางที่ 12) ซึ่งให้เห็นแนวโน้มปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในอนาคตตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จะมีปริมาณเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีบางปีที่มีตัวเลขปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ลดลง แต่ก็ยังมีปริมาณเพียงเล็กน้อย แต่มองภาพรวมแล้วปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในอนาคตก็ยังคงเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเศรษฐกิจของประเทศเริ่มฟื้นตัวและการเคลื่อนไหวของปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรซึ่งได้แก่ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ และปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวแคบ ๆ ขึ้นลงเพียงเล็กน้อย แต่มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ มากกว่าที่จะลดลงเพราะตัวเลขที่ได้เป็นเพียงตัวเลขที่เกิดจากการประมาณค่าโดยวิธี moving average แบบถ่วงน้ำหนัก แต่ด้วยปัจจัยอื่น ๆ ที่น่าจะส่งผลกระทบต่อปัจจัยดังกล่าวเช่น การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ย่อมทำให้ภาคการเกษตรของไทยมีแนวโน้มที่จะมีการขยายตัวและการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศและ การค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นความต้องการด้านเงินทุนก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วยทำให้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2530-2543 ธนาคารพาณิชย์ต่างให้ความสำคัญกับการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร เพราะภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ และธนาคารพาณิชย์ก็เป็นแหล่งสินเชื่อขนาดใหญ่สามารถกระจายสินเชื่อไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศได้มากที่สุด จากตัวเลขปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ธนาคารพาณิชย์มีการสนองตอบต่อนโยบายรัฐบาลที่ควบคุมโดยผ่านทางธนาคารแห่งประเทศไทยในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ทำให้ภาคการเกษตรของไทยได้รับความช่วยเหลือด้านเงินทุนในการดำเนินงานระดับหนึ่ง

ธนาคารพาณิชย์มีการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร โดยแบ่งย่อยออกเป็นภาคธุรกิจต่าง ๆ ในปริมาณที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายใหม่เพื่อเป็นการขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรมากขึ้น เพราะนอกจากจะให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรโดยตรงต่อเกษตรกร อุตสาหกรรมขนาดย่อม ธุรกิจเกษตรแล้วยังมีการขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรไปยัง กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ในปี พ.ศ. 2532 กลุ่มแรงงานไทยไปยังต่างประเทศในปี พ.ศ. 2532 นิคมอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2534 ผลผลิตทางการเกษตรในการค้าส่ง ในปี พ.ศ. 2534 และการส่งออกในปี 2535 รวมถึงกลุ่มเป้าหมายใหม่อื่น ๆ เช่น ระบบสาธารณสุขโลก อุตสาหกรรมเหมืองแร่ ป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2536 ทั้งนี้ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรที่ให้ในภาคธุรกิจต่าง ๆ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีสัดส่วนที่แตกต่างกันโดยธนาคารพาณิชย์เน้นการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรเกษตรกรโดยตรงที่ประกอบอาชีพ การเกษตร กสิกรรม การประมง และการเลี้ยงสัตว์ กับภาคธุรกิจเกษตรมากที่สุดเพราะเป็นภาคธุรกิจทางการเกษตรที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก ด้านปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์นั้น มีปัญหาจากตัวเกษตรกรที่นำเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ไปใช้ผิดวิธี ขาดวินัยในการใช้เงินสินเชื่อ เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ การขาดหลักประกันเงินกู้ ซึ่งธนาคารพาณิชย์ควรมีมาตรการในการรองรับเพื่อช่วยเหลือภาคการเกษตรอย่างจริงจัง โดยตรงมีการยืดหยุ่นด้านหลักประกันเงินกู้และมีการควบคุมดูแลการใช้เงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์อย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ก็มีผลต่อภาคการ

เกษตรทำให้การชำระหนี้สินเกิดปัญหา เช่น ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ ราคาผลผลิตที่ตกต่ำและการเกิดความผิดปกติทางปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ส่วนด้านธนาคารพาณิชย์ ควรมีการจัดการเกี่ยวกับระบบการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ให้สามารถบริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรได้อย่างทั่วถึง ปัญหาด้านบุคลากรและการดำเนินงาน ธนาคารพาณิชย์ต้องมีการพัฒนาระบบการจัดการและบุคลากรด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ความดูแลเอาใจใส่ในภาคการเกษตรอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการชำระหนี้ในอนาคต

ด้านปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรนั้นมีความสำคัญต่อภาคการเกษตรเพราะจะเป็นปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การขยายตัวของภาคการเกษตรก็เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการศึกษาปัจจัยทุกปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรจึงมีความสำคัญ และธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความสนใจและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด การศึกษาจากปัจจัย 3 ปัจจัยซึ่งได้แก่ ปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตร และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ ปรากฏว่ามีเพียง 2 ปัจจัยคือปริมาณเงินฝากทั้งระบบของธนาคารพาณิชย์ และ ปริมาณ GDP ของภาคการเกษตรที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถนำไปพยากรณ์ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรในสมการถดถอยแบบพหุคูณในอนาคตได้ ส่วนด้านอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์นั้น มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลาตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศและของโลกจึง ไม่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร

การพยากรณ์แนวโน้มปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในอนาคตนั้น ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีแนวโน้มสูงสุดดังตัวเลขที่ได้จากการพยากรณ์อย่างไรก็ตามการศึกษาการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในครั้งนี้ทำให้มองเห็นภาพรวมของการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2530-2543 และในอนาคตสามารถสรุปได้ว่าสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์มีความสำคัญต่อการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เพราะภาคการเกษตรมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศการศึกษาถึงการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ สามารถที่จะนำมาวางแผนและรองรับการขยายตัวของภาคการเกษตรในความต้องการที่จะใช้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ได้ รวมถึงการแก้ไขปัญหาในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ได้อย่างรวดเร็วสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับภาคการเกษตรที่เติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.1 จากผลการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นมีทั้งปัญหาจากตัวเกษตรกรหรือภาคการเกษตรเอง และปัญหาจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งเป็นผู้ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรด้านปัญหาของเกษตรกรนอกจากตัวเกษตรกรควรมีการปรับปรุงการให้เงินสินเชื่อเพื่อการเกษตรจากการที่ขาดวินัยในการใช้เงินกู้แล้วรัฐบาลควรมีการให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านการส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรในการใช้เงินทุนในการประกอบการ ทางด้านธนาคารพาณิชย์เองควรมีการจัดการระบบการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านธนาคาร และบุคลากรด้านการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรและควรมีการดูแลเกษตรกรผู้ใช้น้ำเงินกู้ สินเชื่อเพื่อการเกษตรอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันปัญหาการเกิดหนี้เสียของภาคการเกษตร

1.2 ธนาคารพาณิชย์ควรมีเงินสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ใช้น้ำเงินกู้สินเชื่อเพื่อการเกษตรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เงินกู้และส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพทางการเกษตรทั้งอาชีพหลักและการทำอาชีพเสริมเพื่อที่เกษตรกรผู้กู้จะได้มีรายได้เพียงพอและสามารถชำระหนี้สินคืนแก่ธนาคารได้

1.3 จากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรธนาคารควรให้ความสำคัญกับปริมาณเงินฝากทั้งระบบ ควรมีการระดมเงินฝากให้มากเพื่อจะได้มีปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรมากขึ้นตามปริมาณเงินฝากทั้งระบบรวมถึงการติดตามและศึกษาถึง GDP ของภาคการเกษตรซึ่งเป็นตัวชี้วัดการขยายตัวของภาคการเกษตรว่าจะมีการขยายตัวและความต้องการเงินทุนเพื่อที่จะนำไปใช้ในการประกอบการด้านการเกษตรมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะได้รองรับและแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนของภาคการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรเพียงแค่ 3 ปัจจัยเท่านั้นแต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรอีกมากเช่น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้นอก ระบบของธนาคารพาณิชย์ อัตราเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง หนี้เสียจากภาคการเกษตร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ได้อีก เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตรหลาย ๆ ปัจจัย

เอกสารอ้างอิง

จักรพันธ์ จันทรเดร. 2541. การวิเคราะห์บทบาทของธนาคารพาณิชย์ในการดำเนินงานสินเชื่อเกษตรและธุรกิจ. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 2543. รายงานการวิเคราะห์ธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธนาคารแห่งประเทศไทย.

ธรรมรัตน์ เจนเจริญพันธ์. 2541. บทบาทของสินเชื่อการเกษตรจากธนาคารพาณิชย์ที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของสาขาเกษตรกรรมในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรทิพย์ ปิติพัฒน์. 2521. ปัญหาในการอำนวยสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ตามนโยบายเร่งรัดของรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชาญ ฤทธิรงค์. 2521. สินเชื่อเพื่อการเกษตรในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศราวณี พึ่งผู้นำ. 2541. อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมสำหรับสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2543. รายงานรายได้ประชาชาติของประเทศไทยฉบับ พ.ศ. 2530-2543. (ไม่ระบุสำนักพิมพ์)

อมรศรี ดันพิพัฒน์. 2530. คุณภาพสินเชื่อการเกษตร. กรุงเทพมหานคร. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางการแสดงผล SPSS ทางเครื่องพิมพ์

Regression

Correlations

		Y	X1	X2
Pearson Correlation	Y	1.000	.973	.966
	X1	.973	1.000	.904
	X2	.966	.904	1.000
Sig. (1-tailed)	Y	.	.000	.000
	X1	.000	.	.000
	X2	.000	.000	.
N	Y	14	14	14
	X1	14	14	14
	X2	14	14	14

Coefficient Correlations^a

Model			X2	X1
1	Correlations	X2	1.000	-.904
		X1	-.904	1.000
	Covariances	X2	5.253E-02	-3.504E-03
		X1	-3.504E-03	2.860E-04

a. Dependent Variable: Y

Collinearity Diagnostics^a

Model	Dimension	Eigenvalue	Condition Index	Variance Proportions		
				(Constant)	X1	X2
1	1	2.878	1.000	.00	.00	.00
	2	.113	5.045	.19	.17	.00
	3	8.502E-03	18.400	.81	.83	1.00

a. Dependent Variable: Y

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	62188.5195	958999.0625	537907.5357	316398.3322	14
Residual	-54392.5898	53629.6289	8.315E-12	35422.4665	14
Std. Predicted Val	-1.504	1.331	.000	1.000	14
Std. Residual	-1.412	1.393	.000	.920	14

a. Dependent Variable: Y

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1301402760129	2	650701380064.4	438.807	.000 ^a
	Residual	16311764729.931	11	1482887702.721		
	Total	1317714524859	13			

a. Predictors: (Constant), X2, X1

b. Dependent Variable: Y

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.994 ^a	.988	.985	38508.2810	.988	438.807	2	11	.000	1.809

a. Predictors: (Constant), X2, X1

b. Dependent Variable: Y

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B		Correlations			Collinearity Statistics		
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF	
1	(Constant)	-307773.489	50479.287		-6.097	.000	-418877.632	-196669.345						
	X1	.118	.017	.546	6.960	.000	.080	.155	.973	.903	.233	.183	5.474	
	X2	1.379	.229	.472	6.015	.000	.874	1.883	.966	.876	.202	.183	5.474	

a. Dependent Variable: Y